

3.2 ICF-HUIDTHERAPIE

FUNCTIES

b1 Mentale functies

Dit hoofdstuk gaat over de hersenen en bevat zowel algemene mentale functies, zoals bewustzijn, energie en driften, als specifieke mentale functies, zoals geheugen, taal en rekenen.

Algemene mentale functies (b110-b139)

b110 Bewustzijn

Algemene mentale functies gerelateerd aan de mate van bewustzijn en alertheid inclusief de helderheid en de continuïteit van het wakker zijn.

Incl. mate van bewustzijn, continuïteit van bewustzijn, en kwaliteit van bewustzijn; stoornissen zoals bij verlies van bewustzijn, coma, vegetatieve toestand, fugues, trance, bezetenheid, veranderd bewustzijn optredend bij drugsgebruik, delirium, stupor

Excl. oriëntatie (b114); energie en driften (b130); slaap (b134)

b114 Oriëntatie

Algemene mentale functies gerelateerd aan het weten en inschatten van de relatie die men heeft met zichzelf, met andere personen, met tijd en met de omgeving.

Incl. oriëntatie in tijd, oriëntatie in plaats, en oriëntatie in persoon (eigen persoon en andere personen); stoornissen zoals desoriëntatie in tijd, plaats en persoon

Excl. bewustzijn (b110); aandacht (b140); geheugen (b144); lichaamsbeeld (b1801)

b1140 Oriëntatie in tijd

Het zich bewust zijn van dag, datum, maand en jaar.

b1141 Oriëntatie in plaats

Het zich bewust zijn van de plaats waar men zich bevindt, zoals de onmiddellijke omgeving, de eigen stad of het eigen land.

b1142 Oriëntatie in persoon

Het zich bewust zijn van de eigen identiteit en van de identiteit van personen in de onmiddellijke omgeving.

b11420 Oriëntatie in eigen persoon

Het zich bewust zijn van de eigen identiteit.

b11421 Oriëntatie in andere personen

Het zich bewust zijn van de identiteit van andere personen in de onmiddellijke omgeving.

b11428 Oriëntatie in persoon, anders gespecificeerd

b11429 Oriëntatie in persoon, niet gespecificeerd

b1148 Oriëntatie, anders gespecificeerd

b1149 Oriëntatie, niet gespecificeerd

b117 Intellectuele functies

Algemene mentale functies nodig voor het begripsvermogen en om constructief de verschillende mentale functies inclusief alle cognitieve functies en hun ontwikkeling gedurende het leven te integreren.

Incl. intellectuele groei, stoornissen zoals bij intellectuele retardatie, dementie

Excl. geheugen (b144); denken (b160); hogere cognitieve functies (b164)

b126 Temperament en persoonlijkheid

Algemene mentale functies gerelateerd aan het aangeboren vermogen van het individu om op een bepaalde manier te reageren op situaties, inclusief de cluster van mentale eigenschappen die een persoon onderscheidt van anderen.

Incl. extraversie, inschikkelijkheid, nauwgezetheid, psychische stabiliteit, ontvankelijkheid voor nieuwe ervaringen, optimisme, vertrouwen, en betrouwbaarheid
Excl. intellectuele functies (b117); energie en driften (b130); psychomotorische functies (b147); stemming (b152)

b130 Energie en driften

Algemene mentale functies gerelateerd aan fysiologische en psychologische mechanismen die er voor zorgen dat het individu volhardend streeft naar het voldoen aan bepaalde behoeften en algemene doelen.

Incl. motivatie, begeerte, en driftbeheersing

Excl. bewustzijn (b110); temperament en persoonlijkheid (b126); slaap (b134); psychomotorische functies (b147); stemming (b152)

b1300 Energieniveau

De mate van kracht en uithoudingsvermogen.

b1301 Motivatie

De trigger om te handelen, de bewuste of onbewuste drijfveren.

b1302 Begeerte

Een natuurlijke behoefte aan of verlangen naar, voornamelijk het natuurlijke en terugkerende verlangen naar eten en drinken.

Incl. eetlust [-]

b1303 Hunkering

De dringende behoefte stoffen te nuttigen, inclusief stoffen die tot verslaving kunnen leiden.

b1304 Driftbeheersing

Het reguleren van en het weerstand bieden tegen plotselinge intense behoeften om iets te doen.

b1308 Energie en driften, anders gespecificeerd

b1309 Energie en driften, niet gespecificeerd

b134 Slaap

Algemene mentale functies gerelateerd aan het zich periodiek, reversibel en selectief fysiek en mentaal terugtrekken uit de eigen onmiddellijke omgeving, hetgeen gepaard gaat met karakteristieke fysiologische veranderingen.

Incl. hoeveelheid slaap, inslapen, doorslapen, slaapkwaliteit, en slaapcyclus; stoornissen zoals bij insomnia, hypersomnia en narcolepsie

Excl. bewustzijn (b110); energie en driften (b130); aandacht (b140); psychomotorische functies (b147)

b138 Algemene mentale functies, anders gespecificeerd

b139 Algemene mentale functies, niet gespecificeerd

Specifieke mentale functies (b140-b189)

b140 Aandacht

Specifieke mentale functies gerelateerd aan het zich richten op een externe stimulus of een innerlijke ervaring gedurende de vereiste periode.

Incl. vasthouden van aandacht, veranderen van aandachtsgebied, verdelen van aandacht, en delen van aandacht; concentratie; afleidbaarheid

Excl. bewustzijn (b110); energie en driften (b130); slaap (b134); geheugen (b144); psychomotorische functies (b147); perceptie (b156)

b144 Geheugen

Specifieke mentale functies gerelateerd aan het opslaan en bewaren van informatie en het terugvinden van informatie als dat nodig is.

Incl. kortetermijngeheugen, langetermijngeheugen, en oproepen van informatie uit geheugen; functies gebruikt bij recalling en leren; stoornissen zoals bij nominale, selectieve en dissociatieve amnesie

Excl. bewustzijn (b110); oriëntatie (b114); intellectuele functies (b117); aandacht (b140); perceptie (b156); denken (b160); hogere cognitieve functies (b164); mentale functies gerelateerd aan taal (b167); mentale functies gerelateerd aan rekenen (b172)

b1440 Kortetermijngeheugen

Een tijdelijke, te onderbreken geheugen opslag van rond de 30 seconden van waaruit informatie verloren gaat als deze niet wordt opgeslagen in het lange termijn geheugen.

b1441 Langetermijngeheugen

Een geheugensysteem dat het mogelijk maakt voor langere duur informatie afkomstig uit het korte termijn geheugen op te slaan; bestaat uit zowel een autobiografisch (episodisch) geheugen waarin herinneringen aan bepaalde gebeurtenissen wordt opgeslagen als een semantisch geheugen voor taal en feiten.

b1442 Oproepen van informatie uit geheugen

Het zich herinneren van informatie opgeslagen in het lange termijn geheugen en het zich van deze informatie bewust worden.

b1448 Geheugen, anders gespecificeerd

b1449 Geheugen, niet gespecificeerd

b147 Psychomotorische functies

Specifieke mentale functies gerelateerd aan de controle over zowel motorische als psychische gebeurtenissen op lichaamsniveau.

Incl. psychomotorische controle en kwaliteit van psychomotorische functies; stoornissen zoals bij psychomotorische retardatie, opwinding en agitatie, verstarring, catatonie, negativisme, ambitendentie, echopraxie en echolalie

Excl. bewustzijn (b110); oriëntatie (b114); intellectuele functies (b117); energie en driften (b130); aandacht (b140); mentale functies gerelateerd aan taal (b167); bepalen sequentie bij complexe bewegingen (b176)

b1470 Psychomotorische controle

De snelheid van gedrag of reactiesnelheid, waarbij zowel motorische als psychische componenten te onderscheiden zijn, zoals bij onderbreking van de controle leidend tot psychomotorische retardatie (langzaam bewegen en spreken; afname van de mate waarin gebaren worden gebruikt en van spontaniteit) of psychomotorische opwinding (buitensporige gedragsmatige en cognitieve activiteit, meestal niet-productief en vaak in antwoord op innerlijke spanning zoals die tot uiting komt in het met de voet wippen, handen wringen, agitatie, of rusteloosheid).

Excl. onwillekeurige bewegingen (b765)

b1471 Kwaliteit van psychomotorische functies

Non-verbaal gedrag waarbij er sprake is van de goede subcomponenten in de juiste volgorde, zoals bij hand-oog coördinatie, of gaan.

b1478 Psychomotorische functies, anders gespecificeerd

b1479 Psychomotorische functies, niet gespecificeerd

b152 Stemming

Specifieke mentale functies gerelateerd aan het gevoel en aan de affectieve componenten van mentale processen.

Incl. adequaatheid van stemming, regulering van stemming, en bereik van stemmingen; affect, droefheid, geluk, liefde, vrees, boosheid, haat, gespannenheid, angst, vreugde, verdriet; labiliteit; emotionele vervlakking

Excl. temperament en persoonlijkheid (b126); energie en driften (b130)

b1520 Adequaatheid van stemming

Congruentie van gevoel of affect met de omgeving, zoals blijheid bij het ontvangen van goed nieuws.

b1521 Regulering van stemming

Het ervaren van affect en het vermogen om affect te tonen.

b1522 Bereik van stemmingen

Het spectrum van ervaringen ten aanzien van arousal of gevoelens zoals bij liefde, haat, angst, verdriet, vreugde, vrees en boosheid.

b1528 Stemming, anders gespecificeerd

b1529 Stemming, niet gespecificeerd

b156 Perceptie

Specifieke mentale functies gerelateerd aan het herkennen en interpreteren van sensorische stimuli.

Incl. *auditiële perceptie, visuele perceptie, perceptie van geur, perceptie van smaak, tactiele perceptie, en visuospatiële perceptie; stoornissen zoals bij hallucinatie of illusie*

Excl. *bewustzijn (b110); oriëntatie (b114); aandacht (b140); geheugen (b144); mentale functies gerelateerd aan taal (b167); visuele en verwante functies (b210-b229); hoorfuncties en vestibulaire functies (b230-b249); andere sensorische functies (b250-b279)*

b1560 Auditieve perceptie

Het onderscheiden van geluiden, klanken, tonen en andere akoestische stimuli.

b1561 Visuele perceptie

Het onderscheiden van vorm, grootte, kleur en andere visuele stimuli.

b1562 Perceptie van geur

Het onderscheiden van verschillen tussen geuren.

b1563 Perceptie van smaak

Het onderscheiden van verschillen tussen smaken, zoals zoete, zure, zoutige en bittere stimuli, waargenomen door de tong.

b1564 Tactiele perceptie

Het onderscheiden van verschillen in oppervlaktestructuur, zoals ruw en glad, waargenomen met behulp van tast.

b1565 Visuospatiële perceptie

Het met behulp van visus onderscheiden van de relatieve positie van objecten in de omgeving of in relatie tot de persoon zelf.

b1568 Perceptie, anders gespecificeerd

b1569 Perceptie, niet gespecificeerd

b160 Denken

Specifieke mentale functies gerelateerd aan de ideationele component van de geest.

Incl. *denktempo, wijze van denken, inhoud denkproces, en controle denkproces; doelgerichte denkprocessen, niet-doelgerichte denkprocessen; logisch denken; stoornissen zoals bij gedrevenheid van gedachten, gedachtevlucht, gedachteblokkade, incoherentie van denken, oppervlakkigheid, breedvoerigheid, waanideeën, obsessies en dwanggedachten*

Excl. *intellectuele functies (b117); geheugen (b144); psychomotorische functies (b147); perceptie (b156); hogere cognitieve functies (b164); mentale functies gerelateerd aan taal (b167); mentale functies gerelateerd aan rekenen (b172)*

b164 Hogere cognitieve functies

Specifieke mentale functies gecorreleerd aan de frontale hersenkwabben, inclusief complex doelgericht gedrag zoals voorkomt bij het nemen van beslissingen, abstract denken, plannen en het uitvoeren van plannen, mentale flexibiliteit, en bepalen welk gedrag adequaat is onder welke omstandigheden; vaak uitvoerende functies genoemd.

Incl. *abstractie, organisatie en planning; tijdmanagement, cognitieve flexibiliteit, inzicht, beoordelingsvermogen, en mentale functies gerelateerd aan probleemoplossen; vorming van concepten, categorisatie*

Excl. *geheugen (b144); denken (b160); mentale functies gerelateerd aan taal (b167); mentale functies gerelateerd aan rekenen (b172)*

b1640 Abstractie

Het creëren van algemene ideeën, kwaliteiten of kenmerken van, en verschillend van, concrete realiteiten, specifieke objecten of actuele gebeurtenissen.

b1641 Organisatie en planning

Het gecoördineerd samenvoegen van delen tot een geheel, het systematiseren; het ontwikkelen van een methode van handelen.

b1642 Tijdmanagement

Het ordenen van gebeurtenissen in een chronologische volgorde, het toewijzen van een bepaalde hoeveelheid tijd aan gebeurtenissen en activiteiten.

b1643 Cognitieve flexibiliteit

Het veranderen van strategieën, of het wijzigen van mentale sets, met name in verband met het oplossen van problemen.

b1644 Inzicht

Het zich bewust zijn en het begrijpen van zichzelf en van het eigen gedrag.

b16440 Ziekte inzicht [-]

Incl. aanwezigheid; ernst; beloop; prognose; oorzaak

b16441 Inzicht in gezondheidstoestand [-]

b164410 Inzicht in invloed ziekten / aandoeningen op vóórkomen problemen in het functioneren

b164411 Inzicht in invloed medicatie op vóórkomen problemen in het functioneren

b164412 Inzicht in invloed (andere) stoornissen / beperkingen op vóórkomen problemen in het functioneren

b164413 Inzicht in invloed externe factoren op vóórkomen problemen in het functioneren

incl. voeding/dieet

b164414 Inzicht in invloed persoonlijke factoren op vóórkomen problemen in het functioneren

b164416 Inzicht in invloed toepassen huidverzorging/hygiëne en gebruik hulpmiddelen op vóórkomen problemen in het functioneren

b164418 Inzicht in gezondheidstoestand, anders gespecificeerd

b164419 Inzicht in gezondheidstoestand, niet gespecificeerd

b16448 Inzicht, anders gespecificeerd [-]

b16449 Inzicht, niet gespecificeerd [-]

b1645 Beoordelingsvermogen

Mentale functies gerelateerd aan het onderscheiden en het beoordelen van verschillende opties, zoals relevant bij het zich vormen van een mening.

b1646 Mentale functies gerelateerd aan probleemoplossen

b1648 Hogere cognitieve functies, anders gespecificeerd

b1649 Hogere cognitieve functies, niet gespecificeerd

b167 Mentale functies gerelateerd aan taal

Specifieke mentale functies gerelateerd aan het herkennen en gebruiken van tekens, symbolen en andere componenten van een taal.

Incl. mentale functies gerelateerd aan taalreceptie (van gesproken taal, geschreven taal, gebarentaal), mentale functies gerelateerd aan taalexpressie (van gesproken taal, geschreven taal, gebarentaal), en integratieve taalfuncties; stoornissen zoals bij receptieve afasie, expressieve afasie, Broca's afasie, Wernicke's afasie en conductie afasie

Excl. aandacht (b140); geheugen (b144); perceptie (b156); denken (b160); hogere cognitieve functies (b164); mentale functies gerelateerd aan rekenen (b172); bepalen sequentie bij complexe bewegingen (b176); Hoofdstuk 2 Sensorische functies en pijn; Hoofdstuk 3 Stem en spraak

b1670 Mentale functies gerelateerd aan taalreceptie

Specifieke mentale functies gerelateerd aan het decoderen van boodschappen in gesproken, geschreven of andere vormen van taal, zoals gebarentaal, om de betekenis van deze boodschappen te achterhalen.

Incl. mentale functies gerelateerd aan receptie van gesproken taal, geschreven taal en gebarentaal

b1671 Mentale functies gerelateerd aan taalexpressie

Specifieke mentale functies gerelateerd aan het produceren van betekenisvolle boodschappen in gesproken taal, geschreven taal, gebarentaal of andere vormen van taal.

Incl. mentale functies gerelateerd aan expressie van gesproken taal, geschreven taal en gebarentaal

b1678 Mentale functies gerelateerd aan taal, anders gespecificeerd

b1679 Mentale functies gerelateerd aan taal, niet gespecificeerd

b172 Mentale functies gerelateerd aan rekenen

Specifieke mentale functies gerelateerd aan het bepalen, benaderen en manipuleren van wiskundige symbolen en processen.

Incl. mentale functies gerelateerd aan eenvoudig rekenen (zoals optellen, aftrekken, en andere eenvoudige wiskundige berekeningen), en mentale functies gerelateerd aan complex rekenen

Excl. aandacht (b140); geheugen (b144); denken (b160); hogere cognitieve functies (b164); mentale functies gerelateerd aan taal (b167)

b176 Bepalen sequentie bij complexe bewegingen

Specifieke mentale functies gerelateerd aan het bepalen van de volgorde en de coördinatie van complexe, doelgerichte bewegingen.

Incl. stoornissen zoals bij ideationele apraxie, ideomotorische apraxie, apraxie in het kleden, oculomotorische apraxie en spraak apraxie

Excl. psychomotorische functies (b147); hogere cognitieve functies (b164); Hoofdstuk 7 Functies van het bewegingssysteem en aan beweging verwante functies

b180 Ervaren van zelf en tijd

Specifieke mentale functies gerelateerd aan het zich bewust zijn van de eigen identiteit, het eigen lichaam, de eigen positie in de realiteit van de eigen omgeving en van de tijd.

Incl. ervaren van zelf, lichaamsbeeld, en ervaren van tijd

Excl. oriëntatie (b114) [-]

b1800 Ervaren van zelf

Het zich bewust zijn van de eigen identiteit en de eigen positie in relatie tot de eigen omgeving.

Incl. het zelf accepteren of het zelf niet accepteren [-]

b1801 Lichaamsbeeld

Het zich een beeld vormen en het zich bewust zijn van het eigen lichaam.

Incl. stoornissen zoals bij fantoom ledemaat en het zich te dik of te dun voelen

b1808 Ervaren van zelf en tijd, anders gespecificeerd**b1809 Ervaren van zelf en tijd, niet gespecificeerd****b188 Specifieke mentale functies, anders gespecificeerd****b189 Specifieke mentale functies, niet gespecificeerd****b198 Mentale functies, anders gespecificeerd****b199 Mentale functies, niet gespecificeerd****b2 Sensorische functies en pijn**

Dit hoofdstuk gaat over de functies van de zintuigen – visuele functies, hoorfuncties, smaak et cetera – en over de gewaarwording van pijn.

Visuele en verwante functies (b210-b229)

b210 Visuele functies

Sensorische functies gerelateerd aan het waarnemen van de aanwezigheid van licht en het waarnemen van de vorm, de grootte, de contour en de kleur van visuele stimuli.

Incl. gezichtsscherpte (binoculaire en monoculaire gezichtsscherpte bij vertezien en dichtbij zien), gezichtsveld, en kwaliteit van visus (lichtgevoeligheid, kleurenzien, contrastgevoeligheid, beeldkwaliteit); stoornissen zoals bij myopia, hypermetropia, astigmatisme, hemianopia, kleurenblindheid, koker zien, centraal en perifeer scotoom, diplopie, nachtblindheid en adaptatie aan licht

Excl. perceptie (b156)

b215 Functies van aan oog verwante structuren

Functies van structuren in en om het oog die visuele functies faciliteren.

Incl. functies van interne oogspieren (met inbegrip van accommodatie, pupilreflex), functies van ooglid, functies van externe oogspieren (met inbegrip van willekeurige en volgbewegingen en fixatie van het oog), en functies van traanklieren; stoornissen zoals bij nystagmus, xerophthalmia en ptosis

Excl. visuele functies (b210); Hoofdstuk 7 Functies van het bewegingssysteem en aan beweging verwante functies

b220 Gewaarwordingen van oog en verwante structuren

Gewaarwordingen als vermoeid oog, droog oog en prikkend oog en verwante gewaarwordingen.

Incl. gevoel van druk achter het oog, gevoel iets in het oog te hebben, spanning op het oog, brandend oog, oogirritatie

Excl. pijngewaarwording (b280)

b228 Visuele en verwante functies, anders gespecificeerd

b229 Visuele en verwante functies, niet gespecificeerd

Hoofdfuncties en vestibulaire functies (b230-b249)

b230 Hoofdfuncties

Het waarnemen van de aanwezigheid van geluiden en het onderscheiden van locatie, toonhoogte, luidheid en kwaliteit van geluiden.

Incl. detectie van geluid, auditieve discriminatie, lokalisatie van geluidsbron, lateralisatie van geluid, en onderscheiden van spraak; stoornissen zoals bij doofheid en hoorverlies

Excl. perceptie (b156); mentale functies gerelateerd aan taal (b167)

b235 Vestibulaire functies

Sensorische functies van het binnenoor gerelateerd aan positie, balans en beweging.

Incl. positiegevoel, balans, en bewegingsgevoel

Excl. gewaarwordingen gepaard gaande met hoofdfuncties en vestibulaire functies (b240)

b240 Gewaarwordingen gepaard gaande met hoofdfuncties en vestibulaire functies

Gewaarwordingen als duizeligheid, valneigingen, oorsuizen [tinnitus] en draaiduizeligheid [vertigo].

Incl. oorsuizen [tinnitus], duizeligheid, valneigingen, misselijkheid optredend bij duizeligheid of draaiduizeligheid, oorirritatie, en druk op oor

Excl. vestibulaire functies (b235); pijngewaarwording (b280)

b248 Hoofdfuncties vestibulaire functies, anders gespecificeerd

b249 Hoofdfuncties vestibulaire functies, niet gespecificeerd

Andere sensorische functies (b250-b279)

b250 Smaak

Het waarnemen van kwaliteiten als bitter, zoet, zuur en zout.

Incl. proeven; stoornissen zoals ageusie en hypogeusie

b255 Reuk

Het waarnemen van geuren en luchtjes.

Incl. ruiken; stoornissen zoals hyperosmie (toename reukvermogen), hyposmie (afname reukvermogen) en anosmie (volledig verlies reukvermogen)

b265 Tast

Het waarnemen van oppervlakken en hun textuur of kwaliteit.

Incl. aanraken, voelen van aanraking; stoornissen zoals doof gevoel, hypoaesthesie, anesthesie, tinteling, paraesthesie en hyperaesthesie

Excl. sensorische functies verwant aan temperatuur en andere stimuli (b270)

b270 Sensorische functies verwant aan temperatuur en andere stimuli

Sensorische functies betrekking hebbend op het waarnemen van temperatuur, vibratie, druk en schadelijke stimulus.

Incl. temperatuurwaarneming, waarneming van trillingen, waarneming van druk, waarneming van schadelijke stimulus

Excl. tast (b265); pijngewaarwording (b280); gewaarwording verband houdend met huid (b840)

b2700 Temperatuurwaarneming

Het waarnemen van koude en warmte.

b2701 Waarneming van trillingen

Het waarnemen van schokken of oscillatie.

b2702 Waarneming van druk

Het waarnemen van druk tegen of op de huid.

Incl. waarnemen van oppervlakkige en diepe druk; stoornissen zoals bij gevoeligheid voor aanraking, doof gevoel, hypaesthesie, hyperaesthesie, paraesthesie en tinteling

b2703 Waarneming van schadelijke stimulus

Het waarnemen van pijnlijke of onplezierige sensaties.

Incl. stoornissen zoals bij hypalgesie, hyperpathie, allodynia, analgesie en anaesthesia dolorosa

b2708 Sensorische functies verwant aan temperatuur en andere stimuli, anders gespecificeerd**b2709 Sensorische functies verwant aan temperatuur en andere stimuli, niet gespecificeerd****b278 Andere sensorische functies, anders gespecificeerd****b279 Andere sensorische functies, niet gespecificeerd**

Pijn (b280-b289)

b280 Pijngewaarwording

Het waarnemen van een onplezierig gevoel duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.

Incl. generaliseerde pijn, pijn in een lichaamsdeel, pijn in meer lichaamsdelen, uitstralende pijn in dermatoom, uitstralende pijn in segment of regio; stekende pijn, brandende pijn, doffe pijn, schrijnende pijn; stoornissen zoals bij myalgie, analgesie en hyperalgesie

b2800 Gegeneraliseerde pijn

Het waarnemen van een onplezierig gevoel overal of door het hele lichaam heen duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.

b2801 Pijn in een lichaamsdeel

Het waarnemen van een onplezierig gevoel in een bepaald deel of in bepaalde delen van het lichaam duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.

Incl. pijn in orgaan of orgaandeel, stoornissen zoals fantoompijn, referred pain [-]

b28010 Pijn in hoofd en hals

Het waarnemen van een onplezierig gevoel in hoofd en hals duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.

b28011 Pijn in borst

Het waarnemen van een onplezierig gevoel in de borst duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.

- b28012 Maag- of buikpijn**
Het waarnemen van een onplezierig gevoel in maag of buik duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.
- b28013 Rugpijn**
Het waarnemen van een onplezierig gevoel in de rug duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.
Incl. pijn in de romp; lage rugpijn
- b28014 Pijn in bovenste extremiteit**
Het waarnemen van een onplezierig gevoel in één of beide bovenste extremiteiten, inclusief de handen, duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.
- b28015 Pijn in onderste extremiteit**
Het waarnemen van een onplezierig gevoel in één of beide onderste extremiteiten, inclusief de voeten, duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.
- b28016 Pijn in gewrichten**
Het waarnemen van een onplezierig gevoel in één of meer – kleine of grote - gewrichten, inclusief de handgewrichten, duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.
- b28018 Pijn in lichaamsdeel, anders gespecificeerd**
- b28019 pijn in lichaamsdeel, niet gespecificeerd**
- b2803 Uitstralende pijn in dermatoom**
Het waarnemen van een onplezierig gevoel in huidgebieden die door dezelfde zenuwwortel worden geïnnerveerd duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.
- b2804 Uitstralende pijn in segment of regio**
Het waarnemen van een onplezierig gevoel in huidgebieden die niet door dezelfde zenuwwortel worden geïnnerveerd duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.
- b2808 Pijngewaarwording, anders gespecificeerd**
- b2809 Pijngewaarwording, niet gespecificeerd**

- b288 Pijn, anders gespecificeerd**
- b289 Pijn, niet gespecificeerd**
- b298 Sensorische functies en pijn, anders gespecificeerd**
- b299 Sensorische functies en pijn, niet gespecificeerd.**

b3 Stem en spraak

Dit hoofdstuk gaat over het produceren van geluiden en spraak.

Incl. stem, articulatie, vloeiendheid en ritme van spreken, alternatieve vormen van stemgebruik [-]

b4 Functies van hart en bloedvatenstelsel, hematologisch systeem, afweersysteem en ademhalingsstelsel

Dit hoofdstuk gaat over de functies van het hart en bloedvatenstelsel (functies van het hart en de bloedvaten), het hematologisch systeem, het afweersysteem (functies gerelateerd aan de aanmaak van bloed en immuniteit), en het ademhalingsstelsel (ademhaling en inspanningstolerantie).

Functies van hart en bloedvatenstelsel (b410-b429)

b410 Hartfuncties

Functies gerelateerd aan het pompen van bloed naar het lichaam in adequate of vereiste hoeveelheden en met adequate of vereiste druk.

Incl. hartfrequentie, hartritme, contractiekracht van spieren in ventrikelwand, bloedvoorziening hart; functies van de hartkleppen; pompen van het bloed door de

longcirculatie; stoornissen zoals tachycardie, bradycardie en onregelmatige hartslag (aritmie) en bij hartfalen, cardiomyopathie, myocarditis, en coronaire insufficiëntie
Excl. functies van bloedvaten (b415); bloeddruk (b420); inspanningstolerantie (b455)

b415 Functies van bloedvaten

Functies gerelateerd aan het transport van bloed door het lichaam.

Incl. functies van arteriën, functies van capillairen, en functies van venen (met inbegrip van venenkleppen); vasomotorische functie; functies van pulmonaire arteriën, capillairen en venen; stoornissen zoals bij blokkade of vernauwing van arteriën door arteriosclerose, atherosclerose, thrombo-embolie en spataderen (varices)

Excl. hartfuncties (b410); bloeddruk (b420); functies van hematologisch systeem (b430); inspanningstolerantie (b455)

b4150 Functies van arteriën

Functies gerelateerd aan de bloedstroom door de arteriën.

Incl. stoornissen zoals arteriële dilatatie, en arteriële vernauwing zoals bij claudicatio intermittens

b4151 Functies van capillairen

Functies gerelateerd aan de bloedstroom door de capillairen.

b4152 Functies van venen

Functies gerelateerd aan de bloedstroom door de venen en de functies van venenkleppen.

Incl. stoornissen zoals veneuze dilatatie, veneuze constrictie, en het onvoldoende sluiten van kleppen zoals bij spataderen

b4158 Functies van bloedvaten, anders gespecificeerd

b4159 Functies van bloedvaten, niet gespecificeerd

b420 Bloeddruk

Functies gerelateerd aan het handhaven van de bloeddruk in de arteriën.

Incl. verhoogde bloeddruk, verlaagde bloeddruk, en handhaven van bloeddruk; stoornissen zoals bij hypotensie, hypertensie en posturale hypotensie

Excl. hartfuncties (b410); functies van bloedvaten (b415); inspanningstolerantie (b455)

b4200 Verhoogde bloeddruk¹

Een toename in systolische of diastolische bloeddruk boven een waarde normaal voor de leeftijd.

b4201 Verlaagde bloeddruk

Een daling in systolische of diastolische bloeddruk onder een waarde normaal voor de leeftijd.

b4202 Handhaving bloeddruk

Het handhaven van een geschikte bloeddruk in reactie op veranderingen in het lichaam.

b4208 Bloeddruk, anders gespecificeerd

b4209 Bloeddruk, niet gespecificeerd

b428 Functies van hart en bloedvatenstelsel, anders gespecificeerd

b429 Functies van hart en bloedvatenstelsel, niet gespecificeerd

Functies van hematologisch systeem en afweersysteem (b430-b439)

b430 Functies van hematologisch systeem

Functies gerelateerd aan de aanmaak van bloed, het transport van zuurstof en metaboliëten en stolling.

Incl. bloedaanmaak, zuurstoftransport door bloed, transport van metaboliëten door bloed, en stollen; met bloed samenhangende functies van de milt; stoornissen zoals bij anemie, hemofilie en andere stollingsdisfuncties

Excl. functies van het hart en bloedvatenstelsel (b410-b429); functies van afweersysteem (b435); inspanningstolerantie (b455)

¹ Verhoogd en verlaagd horen eigenlijk niet in de classificatie zelf te staan, maar via de 2^e typering te worden omschreven.

b435 Functies van afweersysteem

Functies van het lichaam gerelateerd aan de bescherming tegen vreemde stoffen, inclusief infecties, door specifieke en niet-specifieke immunoresponsen.

Incl. immunorespons (specifiek en niet-specifiek; cellulaire immunorespons, immunorespons op basis van antilichamen; respons op immunisatie), overgevoelighedsreacties, functies van lymfevaten, en functies van lymfeknopen; stoornissen zoals bij auto-immuniteit, allergische reacties, lymphadenitis en lymfoedeem

Excl. functies van hematologisch systeem (b430)

b4350 Immunorespons

De sensibilisatierespons van het lichaam tegen vreemde stoffen, inclusief bij infecties.

b43500 Specifieke immunorespons

De sensibilisatie respons van het lichaam tegen een specifieke vreemde stof.

b43501 Niet-specifieke immunorespons

De algemene sensibilisatie respons van het lichaam tegen vreemde stoffen, inclusief infecties.

b43508 Immunorespons, anders gespecificeerd

b43509 Immunorespons, niet gespecificeerd

b4351 Gevoelighedsreacties

De toegenomen sensibilisatierespons van het lichaam tegen vreemde stoffen zoals bij gevoeligheid voor verschillende antigenen.

Incl. stoornissen zoals overgevoeligheid of bij allergieën

Excl. voedseltolerantie (b5153)

b4352 Functies van lymfevaten

Functies van de kanalen die lymfe vervoeren.

b4353 Functies van lymfeknopen [lymfnode]

Functies van de klieren gelegen langs de lymfevaten.

b4358 Functies van afweersysteem, anders gespecificeerd

b4359 Functies van afweersysteem, niet gespecificeerd

b438 Functies van hematologisch systeem en afweersysteem, anders gespecificeerd

b439 Functies van hematologisch systeem en afweersysteem, niet gespecificeerd

Functies van ademhalingsstelsel (b440-b449)

b440 Ademhaling

Functies gerelateerd aan het inhaleren van lucht in de longen, de uitwisseling van gassen tussen lucht en bloed, en het uitademen van lucht.

Incl. ademprequentie, ademritme en ademdiepte; stoornissen zoals apneu, hyperventilatie, onregelmatige ademhaling, paradoxale ademhaling en bij bronchiaalspasme en longemfyseem

Excl. functies van ademhalingsspieren (b445); andere ademhalingsfuncties (b450); inspanningstolerantie (b455)

b445 Functies van ademhalingsspieren

Functies van de spieren betrokken bij het ademen.

Incl. functies van thoracale ademhalingsspieren, functies van diafragma, en functies van hulpademhalingsspieren

Excl. ademhaling (b440); andere ademhalingsfuncties (b450); inspanningstolerantie (b455)

b448 Functies van ademhalingsstelsel, anders gespecificeerd

b449 Functies van ademhalingsstelsel, niet gespecificeerd

Andere functies en gewaarwordingen van hart en bloedvatenstelsel en ademhalingsstelsel (b450-b469)

b450 Andere ademhalingsfuncties

Andere functies verwant aan ademhaling, zoals bij hoesten, niezen en geeuwen.

Incl. blazen, fluiten en mondademen

b455 Inspanningstolerantie

Functies gerelateerd aan het respiratoire en cardiovasculaire vermogen vereist voor het volhouden van fysieke inspanning.

Incl. algemeen fysiek uithoudingsvermogen, aërobe capaciteit, en vermoeibaarheid

Excl. functies van het hart en bloedvatenstelsel (b410-b429); functies van het hematologisch systeem (b430); ademhaling (b440); functies van ademhalingsspieren (b445); andere ademhalingsfuncties (b450)

b4550 Algemeen fysiek uithoudingsvermogen

Het algemene niveau van tolerantie voor fysieke inspanning of uithoudingsvermogen.

b4551 Aërobe capaciteit

De mate waarin een persoon zich kan inspannen zonder buiten adem te raken.

b4552 Vermoeibaarheid

De gevoeligheid voor vermoeidheid, op ieder niveau van inspanning.

b4558 Inspanningstolerantie, anders gespecificeerd

b4559 Inspanningstolerantie, niet gespecificeerd

b460 Gewaarwordingen gepaard gaande met cardiovasculaire en respiratoire functies

Gewaarwordingen zoals het missen van een hartslag, palpitie en ademnood.

Incl. beklemming op de borst, gevoel dat het hart onregelmatig klopt, dyspnoe, verlangen naar lucht, naar adem snakken, kokhalzen en hijgen

Excl. pijngewaarwording (b280)

b468 Andere functies en gewaarwordingen van hart en bloedvatenstelsel en ademhalingsstelsel, anders gespecificeerd

b469 Andere functies en gewaarwordingen van hart en bloedvatenstelsel en ademhalingsstelsel, niet gespecificeerd

b498 Functies van hart en bloedvatenstelsel, hematologisch systeem, afweersysteem en ademhalingsstelsel, anders gespecificeerd

b499 Functies van hart en bloedvatenstelsel, hematologisch systeem, afweersysteem en ademhalingsstelsel, niet gespecificeerd

b5 Functies van spijsverteringsstelsel, metabool stelsel en hormoonstelsel

Dit hoofdstuk gaat over de opname van voedsel, vertering en uitscheiding, en over functies gerelateerd aan metabolisme en functies van de endocriene klieren.

Functies van spijsverteringsstelsel (b510-b539)

b510 Opname van voedsel

Functies gerelateerd aan het opnemen van vaste stoffen of vloeistoffen in het lichaam en het manipuleren van vaste stoffen en vloeistoffen in de mond.

Incl. zuigen, afhappen, kauwen, manipuleren van voedsel in mond, speekselvorming, slikken, en regurgitatie en braken; stoornissen zoals dysfagie, aspiratie van voedsel, aërofagie, excessieve speekselvorming, kwijlen en insufficiënte speekselvorming

Excl. gewaarwordingen verband houdend met spijsverteringsstelsel (b535)

b515 Vertering

Functies gerelateerd aan het transporteren van voedsel door het spijsverteringskanaal, de afbraak van voedsel en de absorptie van voedingsstoffen.

Incl. transport van voedsel door maag en darmen (met inbegrip van peristaltiek), afbraak van voedsel (met inbegrip van enzym productie en enzymwerking), absorptie van voedingsstoffen, en voedseltolerantie; stoornissen zoals bij te hoge zuurgraad van de maag, malabsorptie, voedselintolerantie, hypermotiliteit van darmen, intestinale paralyse, intestinale obstructie en verminderde galproductie

Excl. opname van voedsel (b510); assimilatie (b520); defecatie (b525); gewaarwordingen verband houdend met spijsverteringsstelsel (b535)

b5150 Transport van voedsel door maag en darmen

Peristaltiek en verwante mechanische functies die zorgdragen voor het vervoer van voedsel door maag en darmen.

b5151 Afbraak van voedsel

Het mechanisch afbreken van voedsel in kleinere bestanddelen binnen het spijsverteringskanaal.

b5152 Absorptie van voedingsstoffen

Het in de bloedstroom opnemen van voedingsstoffen uit voedsel en drinken in de darmen.

b5153 Voedseltolerantie

Het accepteren door het lichaam van voedsel en drinken voor vertering en het afwijzen van ongeschikt voedsel en drinken.

Incl. glutenintolerantie

Excl. voedselgevoeligheid (b5154) [-]

b5154 Voedselgevoeligheid [-]

Excl.: voedseltolerantie (b5153)

b5158 Vertering, anders gespecificeerd

b5159 Vertering, niet gespecificeerd

b525 Defecatie

Functies gerelateerd aan de uitscheiding van afvalproducten en onverteerd voedsel in de vorm van feces en verwante functies.

Incl. uitscheiding van feces, fecale consistentie, defecatiefrequentie, fecale continentie, flatulentie; stoornissen zoals bij constipatie, diarree, waterige ontlasting en insufficiëntie van de anale sfincter of incontinentie

Excl. vertering (b515); assimilatie (b520); gewaarwordingen verband houdend met spijsverteringsstelsel (b535)

b530 Handhaving lichaamsgewicht

Functies gerelateerd aan het handhaven van een adequaat lichaamsgewicht, inclusief toename van lichaamsgewicht tijdens groei.

Incl. handhaven van een acceptabele Body Mass Index (BMI) (18.5-25.0) en/of tailleomvang; stoornissen zoals ondergewicht, cachexie, gewichtsverlies, overgewicht, vermagering en zoals bij primaire en secundaire obesitas

Excl. assimilatie (b520); algemene metabole functies (b540); functies van endocriene klieren (b555)

b535 Gewaarwordingen verband houdend met spijsverteringsstelsel

Gewaarwordingen die ontstaan bij eten, drinken en de daaraan gerelateerde vertering.

Incl. misselijkheid, opgeblazen gevoel, en buikkramp; gevoel dat maag vol is, globus gevoel, maagkrampen, gas in de maag en zuurbranden

Excl. pijngewaarwording (b280); opname van voedsel (b510); vertering (b515); defecatie (b525)

b538 Functies van spijsverteringsstelsel, anders gespecificeerd

b539 Functies van spijsverteringsstelsel, niet gespecificeerd

Functies van metabool stelsel en hormoonstelsel (b540-b559)

b540 Algemene metabole functies

Functies gerelateerd aan de regulatie van essentiële componenten van het lichaam zoals koolhydraten, eiwitten en vetten, de omzetting van de een in de ander, en hun afbraak tot energie.

Incl. basaalmetabolisme, koolhydraatmetabolisme, eiwitmetabolisme, en vetmetabolisme; katabolisme, anabolisme, energieproductie in het lichaam; toename of afname van de metabole snelheid

Excl. assimilatie (b520); handhaving lichaamsgewicht (b530); water-, mineraal- en elektrolytbalans (b545); thermoregulatorische functies (b550); functies van endocriene klieren (b555)

b5400 Basaalmetabolisme

Het zuurstofgebruik van het lichaam als het lichaam in een bepaalde mate van rust is en bij een bepaalde temperatuur.

Incl. toename of afname van het basaalmetabolisme; stoornissen zoals bij hyperthyroïdie en hypothyroïdie

b5401 Koolhydraatmetabolisme

Het proces waarbij koolhydraten in het voedsel worden opgeslagen en afgebroken in glucose en vervolgens in koolzuur en water.

b5402 Eiwitmetabolisme

Het proces waarbij eiwitten in het voedsel worden omgezet in aminozuren en vervolgens verder afgebroken worden in het lichaam.

Incl. glutenallergie

b5403 Vetmetabolisme

Het proces waarbij vet in het voedsel wordt opgeslagen en vervolgens afgebroken in het lichaam.

Incl. stoornissen zoals bij lipoeedeem [-]

b5404 Behoeft(e) aan specifiek(e) voedingsstof(fen) en energie [-]

Incl. energiebehoefte

b5408 Algemene metabole functies, anders gespecificeerd

b5409 Algemene metabole functies, niet gespecificeerd

b545 Water-, mineraal- en elektrolytenbalans

Functies gerelateerd aan de regulatie van de hoeveelheid water, mineralen en elektrolyten in het lichaam.

Incl. waterbalans, mineraalbalans (zoals balans van calcium, zink en ijzer), en elektrolytenbalans (zoals balans van natrium en kalium), hydratatie/hydratatie van de huid; stoornissen zoals bij waterretentie, dehydratie / rehydratie, hypercalciëmie, hypocalciëmie, ijzerdeficiëntie, hypernatriëmie, hyponatriëmie, hyperkaliëmie en hypokaliëmie

Excl. functies van hematologisch systeem (b430); algemene metabole functies (b540); functies van endocriene klieren (b555)

b5450 Waterbalans

Het handhaven van het niveau of de hoeveelheid water in het lichaam.

Incl. stoornissen zoals bij dehydratie en rehydratie / rehydratie

b54500 Waterretentie

Het vasthouden van water in het lichaam.

b54501 Handhaven waterbalans

Het handhaven van de optimale hoeveelheid water in het lichaam.

b54508 Waterbalans, anders gespecificeerd

b54509 Waterbalans, niet gespecificeerd

b5451 Mineraalbalans

Het handhaven van een evenwicht tussen opname, opslag, verbruik en uitscheiding van mineralen in het lichaam.

b5452 Elektrolytenbalans

Het handhaven van een evenwicht tussen opname, opslag, verbruik en uitscheiding van elektrolyten in het lichaam.

b5458 Water-, mineraal- en elektrolytenbalans, anders gespecificeerd

b5459 Water-, mineraal- en elektrolytenbalans, niet gespecificeerd

b550 Thermoreguloire functies

Functies betrekking hebbend op de regulatie van lichaamstemperatuur.

Incl. lichaamstemperatuur en handhaving lichaamstemperatuur; stoornissen zoals bij hypothermie, hyperthermie

Excl. algemene metabole functies (b540); functies van endocriene klieren (b555)

b5500 Lichaamstemperatuur

De regulatie van de kerntemperatuur van het lichaam.

Incl. stoornissen zoals hyperthermie of hypothermie

b5501 Handhaving lichaamstemperatuur

Het handhaven van een optimale lichaamstemperatuur als de omgevingstemperatuur verandert.

Incl. tolerantie voor warmte of koude

b5508 Thermoreguloire functies, anders gespecificeerd

b5509 Thermoreguloire functies, niet gespecificeerd

b555 Functies van endocriene klieren

Functies gerelateerd aan de productie van hormonen en de regulatie van hormoonspiegels in het lichaam, inclusief cyclische veranderingen.

Incl. hormoonbalans; stoornissen zoals bij hyperpituitarisme, hypopituitarisme, hyperthyroïdie, hypothyroïdie, hyperadrenalisme, hypoadrenalisme, hyperparathyroïdie, hypoparathyroïdie, hypergonadisme, hypogonadisme

Excl. algemene metabole functies (b540); water-, mineraal- en elektrolytbalans (b545); thermoreguloire functies (b550); seksuele functies (b640); functies gerelateerd aan menstruatie (b650)

b558 Functies van metabool stelsel en hormoonstelsel, anders gespecificeerd

b559 Functies van metabool stelsel en hormoonstelsel, niet gespecificeerd

b598 Functies van spijsverteringsstelsel, metabool stelsel en hormoonstelsel, anders gespecificeerd

b599 Functies van spijsverteringsstelsel, metabool stelsel en hormoonstelsel, niet gespecificeerd.

b6 Functies van urogenitaal stelsel en reproductieve functies

Dit hoofdstuk gaat over functies gerelateerd aan urine en over reproductieve functies, inclusief seksuele en voortplantingsfuncties.

Functies gerelateerd aan urine (b610-b639)

b610 Productie en opslag van urine

Functies gekoppeld aan de filtratie en opslag van urine.

Incl. filtratie van urine, en opslag van urine; stoornissen zoals bij renale insufficiëntie, anurie, oligurie, hydronefroze, hypotone blaas en obstructie van ureter

Excl. functies gerelateerd aan urinelozing (b620)

b620 Functies gerelateerd aan urinelozing

Functies gekoppeld aan de lozing van urine uit de blaas.

Incl. urinelozing, frequentie van urinelozing, urinecontinentie; stoornissen zoals bij stressincontinentie, urge-incontinentie, reflexincontinentie, overflowincontinentie, continue incontinentie, nadruppelen, automatische blaas, polyurie, urineretentie en urinedrang

Excl. productie en opslag van urine (b610)

b6200 Urinelozing

Functies gekoppeld aan het legen van de blaas.

Incl. mictie, stoornissen zoals bij urineretentie

b6201 Frequentie van urinelozing

Functies gekoppeld aan de frequentie waarmee de blaas wordt geleegd.

Incl. stoornissen zoals bij polyurie (frequente urinelozing) [-]

b6202 Urinecontinentie

Functies gekoppeld aan de controle over de urinelozing.

Incl. stoornissen zoals bij stressincontinentie, urge-incontinentie, reflexincontinentie, continue incontinentie en gemengde incontinentie

b6208 Functies gerelateerd aan urinelozing, anders gespecificeerd

b6209 Functies gerelateerd aan urinelozing, niet gespecificeerd

b638 Functies gerelateerd aan urine, anders gespecificeerd

b639 Functies gerelateerd aan urine, niet gespecificeerd

Genitale en reproductieve functies (b640-b679)

b640 Seksuele functies

Mentale en fysieke functies gerelateerd aan geslachtsverkeer, inclusief de fase van arousal, het voorspel, het orgasme en de ontspanningsfase.

Incl. functies gerelateerd aan fase van seksuele arousal, functies gerelateerd aan voorspel, functies gerelateerd aan orgasme, en functies gerelateerd aan ontspanningsfase; functies gerelateerd aan seksuele belangstelling, seksuele prestatie, erectie van de penis, erectie van de clitoris, vaginale smering, ejaculatie, orgasme; stoornissen zoals bij impotentie, frigiditeit, vaginisme, voortijdige zaadlozing, problemen met handhaven van erectie (priapisme) en vertraagde zaadlozing

Excl. functies gerelateerd aan voortplanting (b660); gewaarwordingen gepaard gaande met genitale en reproductieve functies (b670)

b650 Functies gerelateerd aan menstruatie

Functies gekoppeld aan de menstruele cyclus, inclusief regelmaat menstruatie en uitscheiding van menstruatie vloeistoffen.

Incl. regelmaat menstruele cyclus, interval tussen menstruaties, en mate van menstruele bloeding; menarche, menopauze; stoornissen zoals bij primaire en secundaire amenorrhoea, menorrhagia, polymenorrhoea en retrograde menstruatie en premenstruele spanning

Excl. pijngewaarwording (b280); seksuele functies (b640); functies gerelateerd aan voortplanting (b660); gewaarwordingen gepaard gaande met genitale en reproductieve functies (b670)

b6500 Regelmaat menstruele cyclus

Functies gekoppeld aan de regelmaat van de menstruele cyclus.

Incl.: te frequent of te weinig frequent optredende menstruaties

b6501 Interval tussen menstruaties

Functies gerelateerd aan het reguleren van de tijd tussen twee menstruele cycli in.

b6502 Mate van menstruele bloeding

Functies gekoppeld aan de hoeveelheid menstruatie vloeistoffen.

Incl. te geringe hoeveelheid menstruatie vloeistoffen (hypomenorroe); te grote hoeveelheid menstruatie vloeistoffen (menorragie, hypermenorroe)

b6508 Functies gerelateerd aan menstruatie, anders gespecificeerd

b6509 Functies gerelateerd aan menstruatie, niet gespecificeerd

b660 Functies gerelateerd aan voortplanting

Functies gekoppeld aan vruchtbaarheid, zwangerschap, bevalling en lactatie.

Incl. functies gerelateerd aan (mannelijke en vrouwelijke) vruchtbaarheid, functies gerelateerd aan zwangerschap, functies gerelateerd aan bevalling, en functies gerelateerd aan lactatie; stoornissen zoals azoöspermie, oligospermie, galactorroe, agalactorroe, agalactie en zoals bij subfertiliteit, steriliteit, spontane abortus / miskraam, ectopische zwangerschap, kleine foetus, hydramnion en premature bevalling, vertraagde bevalling

Excl. seksuele functies (b640); functies gerelateerd aan menstruatie (b650)

b670 Gewaarwordingen gepaard gaande met genitale en reproductieve functies

Gewaarwordingen die ontstaan bij seksuele arousal, geslachtsgemeenschap, menstruatie en gerelateerde genitale en reproductieve functies.

Incl. ongemak gepaard gaande met geslachtsverkeer, ongemak gepaard gaande met menstruele cyclus, en ongemak gepaard gaande met menopauze; stoornissen zoals bij dyspareunie, dysmenorroe, opvliegers tijdens menopauze en nachtelijk zweten tijdens menopauze

Excl. pijngewaarwording (b280); gewaarwordingen gepaard gaande met urinelozing (b630); seksuele functies (b640); functies gerelateerd aan menstruatie (b650); functies gerelateerd aan voortplanting (b660)

b678 Genitale en reproductieve functies, anders gespecificeerd

b679 Genitale en reproductieve functies, niet gespecificeerd

b698 Functies van urogenitaal stelsel en reproductieve functies, anders gespecificeerd

b699 Functies van urogenitaal stelsel en reproductieve functies, niet gespecificeerd.

b7 Functies van bewegingssysteem en aan beweging verwante functies

Dit hoofdstuk gaat over functies gerelateerd aan beweging en mobiliteit, inclusief reflexen en functies van gewrichten, botten en spieren.

Functies van gewrichten en botten (b710-b729)

b710 Mobiliteit van gewrichten

Functies gerelateerd aan de bewegingsrange en de beweeglijkheid van gewrichten.

Incl. mobiliteit van een enkel gewricht (zoals schoudergewricht, ellebooggewricht, polsgewricht, heupgewricht, kniegewricht, enkelgewricht), mobiliteit van meerdere gewrichten (zoals vertebrale gewrichten, kleine hand- en voetgewrichten), mobiliteit van gewrichten in het algemeen; stoornissen zoals hypermobiliteit van gewrichten en bij 'frozen' gewrichten zoals frozen shoulder, en artritis

Excl. stabiliteit van gewrichten (b715); controle van willekeurige bewegingen (b760)

b715 Stabiliteit van gewrichten

Functies gerelateerd aan het handhaven van de structurele integriteit van gewrichten.

Incl. stabiliteit van een enkel gewricht, stabiliteit van meerdere gewrichten, en stabiliteit van gewrichten in het algemeen; stoornissen zoals bij instabiel schoudergewricht, dislocatie van een gewricht, zoals schouder of heup

Excl. mobiliteit van gewrichten (b710)

b720 Mobiliteit van botten

Functies gerelateerd aan de bewegingsrange en de beweeglijkheid van schouderblad, bekken, carpale botten en tarsale botten.

Incl. mobiliteit schouderblad, mobiliteit bekken, mobiliteit carpale botten, en mobiliteit tarsale botten; stoornissen zoals bij frozen scapula en frozen pelvis

Excl. mobiliteit van gewrichten (b710)

b728 Functies van gewrichten en botten, anders gespecificeerd

b729 Functies van gewrichten en botten, niet gespecificeerd

Spierfuncties (b730-b749)

b730 Spiersterkte

Functies gerelateerd aan de kracht ontwikkeld door de contractie van een spier of van spiergroepen.

Incl. sterkte van geïsoleerde spieren en spiergroepen, sterkte van spieren in één ledemaat, sterkte van spieren in één lichaamszijde, sterkte van spieren in onderste lichaamshelft, sterkte van spieren in alle ledematen, sterkte van rompspieren, en sterkte van alle spieren in het lichaam; stoornissen zoals bij zwakte van kleine voeten- en handspieren, parese, paralyse, monoplegie, hemiplegie, paraplegie, quadriplegie en akinetisch mutisme

Excl. functies van aan oog verwante structuren (b215); spiertonus (b735); spieruithoudingsvermogen (b740)

b7300 Sterkte van geïsoleerde spieren en spiergroepen

De kracht ontwikkeld door de contractie van specifieke en geïsoleerde spieren en spiergroepen.

b7301 Sterkte van spieren in één ledemaat

De kracht ontwikkeld door de contractie van spieren en spiergroepen van één arm of been.

b7302 Sterkte van spieren in één lichaamszijde

De kracht ontwikkeld door contractie van spieren en spiergroepen in de linker of rechter zijde van het lichaam.

b7303 Sterkte van spieren in onderste lichaamshelft

De kracht ontwikkeld door contractie van spieren en spiergroepen in de onderste helft van het lichaam.

b7304 Sterkte van spieren in alle ledematen

De kracht ontwikkeld door contractie van spieren en spiergroepen van alle vier de ledematen.

b7305 Sterkte van rompspieren

De kracht ontwikkeld door contractie van spieren en spiergroepen in de romp.

b7306 Sterkte van alle spieren in het lichaam

De kracht ontwikkeld door contractie van alle spieren en spiergroepen van het lichaam.

b7308 Spiersterkte, anders gespecificeerd

b7309 Spiersterkte, niet gespecificeerd

Tweede typering voor klasse b730 [-]

b730x.x1 Toegenomen sterkte van geïsoleerde spieren en spiergroep

b730x.x2 Afgenomen sterkte van geïsoleerde spieren en spiergroepen

b735 Spiertonus

Functies gerelateerd aan de spanning aanwezig in niet-actieve spieren en de weerstand die spieren bieden wanneer zij passief worden gerekt.

Incl. tonus van geïsoleerde spieren en spiergroepen, tonus van spieren in één ledemaat, tonus van spieren aan één lichaamszijde, tonus van spieren in onderste lichaamshelft, tonus van spieren in alle ledematen, tonus van rompspieren, en tonus van alle spieren in lichaam; stoornissen zoals bij hypotonie, hypertonie en spierspasticiteit

Excl. spiersterkte (b730); spieruithoudingsvermogen (b740)

b7350 Tonus van geïsoleerde spieren en spiergroepen

De spanning in niet-actieve geïsoleerde spieren en spiergroepen en de weerstand die deze spieren bieden wanneer zij passief worden gerekt.

b7351 Tonus van spieren in één ledemaat

De spanning in niet-actieve geïsoleerde spieren en spiergroepen in één arm of been en de weerstand die deze spieren bieden wanneer zij passief worden gerekt.

b7352 Tonus van spieren aan één lichaamszijde

De spanning in niet-actieve spieren en spiergroepen van de rechter of linker zijde van het lichaam en de weerstand die deze spieren bieden wanneer zij passief worden gerekt.

b7353 Tonus van spieren in onderste lichaamshelft

De spanning in niet-actieve spieren en spiergroepen in de onderste helft van het lichaam en de weerstand die deze spieren bieden wanneer zij passief worden gerekt.

- b7354 Tonus van spieren in alle ledematen**
De spanning in niet-actieve spieren en spiergroepen in alle vier de ledematen en de weerstand die deze spieren bieden wanneer zij passief worden gerekt.
- b7355 Tonus van rompspieren**
De spanning in niet-actieve spieren en spiergroepen van de romp en de weerstand die deze spieren bieden wanneer zij passief worden gerekt.
- b7356 Tonus van alle spieren in lichaam**
De spanning in niet-actieve spieren en spiergroepen van het hele lichaam en de weerstand die deze spieren bieden wanneer zij passief worden gerekt.
- b7358 Spiertonus, anders gespecificeerd**
- b7359 Spiertonus, niet gespecificeerd**
- b740 Spieruithoudingsvermogen**
Functies gerelateerd aan het volhouden van spiercontractie gedurende de vereiste periode.
Incl. uithoudingsvermogen van geïsoleerde spieren, uithoudingsvermogen van spiergroepen, en uithoudingsvermogen van alle spieren in lichaam; stoornissen zoals bij *myasthenia gravis*
Excl. inspanningstolerantie (b455); spiersterkte (b730); spiertonus (b735)
- b748 Spierfuncties, anders gespecificeerd**
- b749 Spierfuncties, niet gespecificeerd**
- Bewegingsfuncties (b750-b789)*
- b760 Controle van willekeurige bewegingen**
Functies gerelateerd aan controle over en coördinatie van willekeurige bewegingen.
Incl. controle van enkelvoudige willekeurige bewegingen, controle van complexe willekeurige bewegingen, coördinatie van willekeurige bewegingen (met inbegrip van rechts-links coördinatie, oog-hand coördinatie, oog-voet coördinatie), en steunfuncties van arm of been; stoornissen zoals controleproblemen en coördinatieproblemen, zoals *dysdiadochokinese*
Excl. spiersterkte (b730); onwillekeurige bewegingen (b765); gangpatroon (b770)
- b765 Onwillekeurige bewegingen**
Functies gerelateerd aan niet-intentionele, niet- of semi-doelgerichte onwillekeurige contracties van een spier of spiergroep.
Incl. onwillekeurige spiercontracties, *tremor*, *tics* en *maniërismen*, en stereotypieën en motorische perseveratie; stoornissen zoals bij *chorea*, *athetose*, *vocale tics*, *dystonische bewegingen* en *dyskinesie*
Excl. controle van willekeurige bewegingen (b760); gangpatroon (b770)
- b770 Bewegingspatroon²**
Functies gerelateerd aan bewegingspatronen gekoppeld aan gaan, rennen of andere bewegingen van het hele lichaam.
Incl. bewegingspatronen bij gewoon lopen en hardlopen; stoornissen zoals bij *spastische gang*, *hemiplegische gang*, *paraplegische gang*, *asymmetrische gang*, *mank lopen* en *houterig gangpatroon*
Excl. spiersterkte (b730); spiertonus (b735); controle van willekeurige bewegingen (b760); onwillekeurige bewegingen (b765)
- b7700 Gangpatroon [-]**
Functies gerelateerd aan bewegingspatronen tijdens gaan.
- b7701 Bewegingspatroon bij rennen [-]**
Functies gerelateerd aan bewegingspatronen tijdens rennen / hardlopen.
- b7708 Bewegingspatroon, anders gespecificeerd [-]**
- b7709 Bewegingspatroon, niet gespecificeerd [-]**

² Foutje in de ICF; gangpatroon is een onderdeel van bewegingspatroon, zie de scope note.

- b780 Gewaarwordingen verband houdend met spieren en bewegingsfuncties**
 Gewaarwordingen gerelateerd aan spieren of spiergroepen van het lichaam en aan spierbewegingen.
Incl. spierstijfheid (met inbegrip van gevoel dat spieren gespannen zijn), en spierspasme; 'zware' spieren
Excl. pijngewaarwording (b280)
- b789 Bewegingsfuncties, anders gespecificeerd**
- b789 Bewegingsfuncties, niet gespecificeerd**
- b798 Functies van bewegingssysteem en aan beweging verwante functies, anders gespecificeerd**
- b799 Functies van bewegingssysteem en aan beweging verwante functies, niet gespecificeerd**

b8 Functies van huid en verwante structuren

Dit hoofdstuk gaat over de functies van huid en adnexen (nagels, haren, huidklieren).

Functies van huid (b810-b849)

b810 Beschermende functies van huid

Functies van de huid die gericht zijn op de handhaving van het 'milieu intérieur'.

- Incl. barrièrefunctie, immunologische functie van de huid, lichtgevoeligheid, pigmentatie, huidconditie, eeltvorming, verharding; stoornissen zoals bij gescheurde huid, zweren (ulcera), doorligplekken (decubitus) en dunner (atrofisch) worden van de huid*
Excl. water-, mineraal- en elektrolytenbalans (b545), herstelfuncties van huid (b820); andere functies van huid (b830)

b8100 Bescherming tegen chemische invloeden [-]

b8101 Bescherming tegen fysische invloeden [-]

Incl. mechanische traumata

b8102 Bescherming tegen uitdroging [-]

Incl. handhaven vochtbalans, vochtregulatie, tegengaan van transepidermaal waterverlies, hydratatiegraad corneum

b8103 Bescherming tegen ultraviolette straling [-]

Incl. lichtgevoeligheid, pigmentatie

b8104 Bescherming tegen pathogene micro-organismen [-]

Incl. immunologische functie van de huid

b8108 Beschermende functie van de huid, anders gespecificeerd [-]

b8109 Beschermende functie van de huid, niet gespecificeerd [-]

b820 Herstelfuncties van huid

Functies van de huid betrekking hebbend op herstellen van de huid ter reparatie van scheuren en ander letsel van de huid.

Incl. genezing, korstvorming, littekenvorming; bloeduitstortingen

Excl. beschermende functies van huid (b810); andere functies van huid (b830)

b8200 Genezing [-]

b8201 Korstvorming [-]

b8202 Littekenvorming [-]

b82020 Vorming van keloïd [-]

b82021 Vorming van hypertrofie [-]

b82022 Vorming van hypotrofie [-]

Incl. atrofie

b82028 Littekenvorming, anders gespecificeerd [-]

b82029 Littekenvorming, niet gespecificeerd [-]

f8208 Herstelfuncties van huid, anders gespecificeerd [-]

f8209 Herstelfuncties van huid, niet gespecificeerd [-]

b830 Andere functies van huid

Andere functies van de huid dan bescherming en herstel, zoals afkoeling en zweetvorming.

Excl. beschermende functies van huid (b810); herstelfuncties van huid (b820); kwalitatieve eigenschappen van huid als geheel (consistentie, verschuifbaarheid, oppakbaarheid) (s8700)

b8300 Warmte-afgifte door huid [-]

Functies van de huid die gericht zijn op het in stand houden van een constante lichaamstemperatuur.

Incl. temperatuur huid, vochtigheid huid, zweten / transpireren bij thermische en gustatoire prikkels, perspiratio insensibilis

Excl. temperatuurwaarneming (b2700), handhaven vochtbalans huid (b8102), zweten bij emotionele prikkels (b8303)

Tweede typering voor klasse b8300

b8300.x1 Toegenomen warmte-afgifte

Incl. vasodilatatie

b8300.x2 Afgenomen warmte-afgifte

Incl. vasoconstrictie

Excl. kippenvel (b840)

b8301 Vorming en opslag van vetreserve [-]

Functies van de huid die erop gericht zijn een warmte-isolerende laag te vormen, die tevens als energiedepot dient.

b83010 Warmte-isolerende functie [-]

b83011 Energiedepot [-]

b83018 Vorming en opslag van vetreserve, anders gespecificeerd [-]

b83019 Vorming en opslag van vetreserve, niet gespecificeerd [-]

b8302 Vitamine-D synthese [-]

Functies van de huid die erop gericht zijn om onder invloed van kortgolvig UV-licht previtamine D3 te vormen.

Incl. calcium- en fosfaathuishouding

b8303 Psychosociale functies van huid [-]

Functies van de huid gerelateerd aan sociale aspecten en psychische verschijnselen.

Incl. blozen, bleek worden van woede, zweten / transpireren bij emotionele prikkels

b8308 Andere functies van huid, overig gespecificeerd [-]

b840 Gewaarwording verband houdend met huid

Gewaarwordingen gerelateerd aan de huid zoals jeuk, branderig gevoel en tintelingen.

Incl. gevoel van pins en needles ('slapend' been/arm/etc.) en kippenvel hebben, drukgevoeligheid, spanningsgevoel

Excl. tast (b265), sensorische functies verwant aan temperatuur en andere stimuli (b270), pijngewaarwording (b280)

b848 Functies van huid, anders gespecificeerd

b849 Functies van huid, niet gespecificeerd

Functies van haren, nagels en huidklieren (b850-b879)

b850 Functies van het haar

Functies van het haar, zoals bescherming, kleur en uiterlijk.

Incl. haargroei, pigmentatie van haar, locatie van het haar; stoornissen zoals ingroei van haren (folliculitis barbae); haarverlies, zoals bij alopecia [-]

b8500 Haargroei [-]

Tweede typering voor klasse b8500 [-]

b8500.x1 Toegenomen haargroei

Incl. overmatige haargroei, hirsutisme, hypertrichose

b8500.x2 Afgenomen haargroei

Incl. haaruitval, alopecia areata, alopecia androgenetica, mannelijke kaalheid, kaalheid

f8508 Functies van het haar, anders gespecificeerd [-]

- f8509** **Functies van het haar, niet gespecificeerd [-]**
- b860** **Functies van nagels**
 Functies van de nagels, zoals bescherming, krabben en uiterlijk.
Incl. nagelgroei, pigmentatie van nagels, kwaliteit van nagels
- b870** **Functies van huidklieren [-]**
  - b8700** **Functies van zweetklieren [-]**
 Functies van zweetklieren, zoals productie van zweet en resulterende lichaamsgeur.
Excl. zweten bij emotionele prikkels (b835)
 Tweede typering voor klasse b8700 [-]
b8700.x1 Toegenomen zweetproductie
Incl. stoornissen zoals bij hyperhidrose
b8700.x2 Afgenomen zweetproductie
  - b8701** **Functies van talgklieren [-]**
 Functies van talgklieren, zoals productie van talg ter bescherming en regeneratie van epitheel.
    - b87010** **Talg- / sebumproductie [-]**
 Tweede typering voor klasse b87010 [-]
b87010.x1 Toegenomen sebumproductie
Incl. vette huid, hypertrofie van talgklieren
b87010.x2 Afgenomen sebumproductie
Incl. droge huid, atrofie van talgklieren
    - b87018** **Functies van talgklieren, anders gespecificeerd [-]**
    - b87019** **Functies van talgklieren, niet gespecificeerd [-]**
  - b8708** **Functies van huidklieren, anders gespecificeerd [-]**
  - b8709** **Functies van huidklieren, niet gespecificeerd [-]**
- b878** **Functies van haren, nagels en huidklieren, anders gespecificeerd**
- b879** **Functies van haren, nagels en huidklieren, niet gespecificeerd**
- b898** **Functies van huid en verwante structuren, anders gespecificeerd**
- b899** **Functies van huid en verwante structuren, niet gespecificeerd**

ANATOMISCHE EIGENSCHAPPEN

s1 Anatomische eigenschappen van zenuwstelsel

s120 Anatomische eigenschappen van ruggenmerg en verwante structuren

s1201 Anatomische eigenschappen van ruggenmergzenuwen [nervi spinales]

s12010 Anatomische eigenschappen van somatisch sensibele zenuwen in huid [-]

s210100 Thermoreceptoren

s210101 Mechanoreceptoren

Incl. lichaampjes van Meissner, ongemyleiniseerde C-vezels

s210108 Anatomische eigenschappen van somatisch sensibele zenuwen in huid, anders gespecificeerd

s210109 Anatomische eigenschappen van somatisch sensibele zenuwen in huid, niet gespecificeerd

s12018 Anatomische eigenschappen van ruggenmergzenuwen [nervi spinales], anders gespecificeerd [-]

s12019 Anatomische eigenschappen van ruggenmergzenuwen [nervi spinales], niet gespecificeerd [-]

s1208 Anatomische eigenschappen van ruggenmerg en verwante structuren, anders gespecificeerd.

s1209 Anatomische eigenschappen van ruggenmerg en verwante structuren, niet gespecificeerd

s140 Anatomische eigenschappen van sympatisch zenuwstelsel

s1400 Anatomische eigenschappen van sympatische zenuwen in huid [-]

s1408 Anatomische eigenschappen van sympatisch zenuwstelsel, anders gespecificeerd [-]

s1409 Anatomische eigenschappen van sympatisch zenuwstelsel, niet gespecificeerd [-]

s198 Anatomische eigenschappen van zenuwstelsel, anders gespecificeerd

s199 Anatomische eigenschappen van zenuwstelsel, niet gespecificeerd

s2 Anatomische eigenschappen van oog, oor en verwante structuren

s3 Anatomische eigenschappen van structuren betrokken bij stem en spraak

s4 Anatomische eigenschappen van hart en bloedvatenstelsel, afweersysteem en ademhalingsstelsel

s410 Anatomische eigenschappen van hart en bloedvatenstelsel

s4100 Anatomische eigenschappen van hart

s4101 Anatomische eigenschappen van slagaderen / arteriën [arteriae]

s4102 Anatomische eigenschappen van aderen / venen [venae]

s4103 Anatomische eigenschappen van haarvaten / capillairen

s41030 Anatomische eigenschappen van haarvaten / capillairen in huid [-]

s410300 Anatomische eigenschappen van arteriële capillairen in huid

s410301 Anatomische eigenschappen van veneuze capillairen in huid

- s410308 Anatomische eigenschappen van haarvaten / capillairen in huid, anders gespecificeerd
- s410309 Anatomische eigenschappen van haarvaten / capillairen in huid, niet gespecificeerd
- s41038 Anatomische eigenschappen van haarvaten / capillairen, anders gespecificeerd [-]
- s41039 Anatomische eigenschappen van haarvaten / capillairen, niet gespecificeerd [-]
- s4108 Anatomische eigenschappen van hart en bloedvatenstelsel, anders gespecificeerd
- s4109 Anatomische eigenschappen van hart en bloedvatenstelsel, niet gespecificeerd

- s420 Anatomische eigenschappen van afweersysteem
- s4200 Anatomische eigenschappen van lymfevaten [vasa lymphatica]
  - s42000 Anatomische eigenschappen van afvoerende lymfevaten in huid [-]
  - s42008 Anatomische eigenschappen van lymfevaten [vasa lymphatica], anders gespecificeerd [-]
  - s42009 Anatomische eigenschappen van lymfevaten [vasa lymphatica], niet gespecificeerd [-]
- s4201 Anatomische eigenschappen van lymfeknopen [nodi lymphatici]
- s4208 Anatomische eigenschappen van afweersysteem, anders gespecificeerd
- s4209 Anatomische eigenschappen van afweersysteem, niet gespecificeerd

- s430 Anatomische eigenschappen van ademhalingsstelsel

- s498 Anatomische eigenschappen van hart en bloedvatenstelsel, afweersysteem en ademhalingsstelsel, anders gespecificeerd

- s499 Anatomische eigenschappen van hart en bloedvatenstelsel, afweersysteem en ademhalingsstelsel, niet gespecificeerd

- s5 Anatomische eigenschappen van spijsverteringsstelsel, metabool stelsel en hormoonstelsel**

- s580 Anatomische eigenschappen van endocriene klieren

- s598 Anatomische eigenschappen van spijsverteringsstelsel, metabool stelsel en hormoonstelsel, anders gespecificeerd

- s599 Anatomische eigenschappen van spijsverteringsstelsel, metabool stelsel en hormoonstelsel, niet gespecificeerd

- s6 Anatomische eigenschappen van urogenitaal stelsel**

- s610 Anatomische eigenschappen van urinewegstelsel

- s620 Anatomische eigenschappen van bekkenbodemp [diaphragma pelvis]

- s630 Anatomische eigenschappen van voortplantingsstelsel
  - s6302 Anatomische eigenschappen van borst [mamma] en tepel [papilla mammae]
  - s6303 Anatomische eigenschappen van vagina en uitwendige geslachtsorganen
  - s6305 Anatomische eigenschappen van penis
  - s6308 Anatomische eigenschappen van voortplantingsstelsel, anders gespecificeerd
  - s6309 Anatomische eigenschappen van voortplantingsstelsel, niet gespecificeerd

- s698 Anatomische eigenschappen van urogenitaal stelsel, anders gespecificeerd

- s699 Anatomische eigenschappen van urogenitaal stelsel, niet gespecificeerd

- s7 Anatomische eigenschappen van structuren verwant aan beweging**
- s710 Anatomische eigenschappen van hoofd en hals
- s720 Anatomische eigenschappen van schoudergordel
- s730 Anatomische eigenschappen van bovenste extremiteit
  - s7300 Anatomische eigenschappen van bovenarm
    - Incl. ellebooggewricht [-]*
  - s7301 Anatomische eigenschappen van onderarm
    - Incl. pols [-]*
  - s7302 Anatomische eigenschappen van hand
  - s7308 Anatomische eigenschappen van bovenste extremiteit, anders gespecificeerd
  - s7309 Anatomische eigenschappen van bovenste extremiteit, niet gespecificeerd
- s740 Anatomische eigenschappen van bekkengordel
- s750 Anatomische eigenschappen van onderste extremiteit
  - s7500 Anatomische eigenschappen van bovenbeen
  - s7501 Anatomische eigenschappen van onderbeen
    - Incl. kniegewricht [-]*
  - s7502 Anatomische eigenschappen van enkel en voet
  - s7508 Anatomische eigenschappen van onderste extremiteit, anders gespecificeerd
  - s7509 Anatomische eigenschappen van onderste extremiteit, niet gespecificeerd
- s760 Anatomische eigenschappen van romp
- s770 Anatomische eigenschappen van extra structuren verwant aan beweging
  - s7700 Anatomische eigenschappen van botten
  - s7701 Anatomische eigenschappen van gewrichten
  - s7702 Anatomische eigenschappen van spieren
  - s7703 Anatomische eigenschappen van extra-articulaire ligamenten, fasciae, extramusculaire aponeurosen, retinacula, septa, bursae, niet gespecificeerd
  - s7708 Anatomische eigenschappen van extra structuren verwant aan beweging, anders gespecificeerd
  - s7709 Anatomische eigenschappen van extra structuren verwant aan beweging, niet gespecificeerd
- s798 Anatomische eigenschappen van structuren verwant aan beweging, anders gespecificeerd
- s799 Anatomische eigenschappen van structuren verwant aan beweging, niet gespecificeerd
- s8 Anatomische eigenschappen van huid en verwante structuren**
  - Excl. anatomische eigenschappen van somatisch sensibele zenuwen in huid (s12010) [-]; anatomische eigenschappen van sympatische zenuwen in huid (s1400) [-]; anatomische eigenschappen van haarvaten / capillairen in huid (s41030) [-]; anatomische eigenschappen van afvoerende lymfevaten in huid (s4200) [-]*
  - s820 Anatomische eigenschappen van huidklieren
    - Incl. porie, uitvoergang van de talgklieren, uitvoergang van de zweetklieren*
    - s8200 Anatomische eigenschappen van zweetklieren [glandulae sudorifer / glandulae sudoriferae]
      - s82000 Anatomische eigenschappen van apocriene zweetklieren [-]
      - s82001 Anatomische eigenschappen van eccriene zweetklieren [-]
      - s82008 Anatomische eigenschappen van zweetklieren, anders gespecificeerd [-]
      - s82009 Anatomische eigenschappen van zweetklieren, niet gespecificeerd [-]

- s8201 Anatomische eigenschappen van talgklieren [glandulae sebaceae]
- s8208 Anatomische eigenschappen van huidklieren, anders gespecificeerd
- s8209 Anatomische eigenschappen van huidklieren, niet gespecificeerd

- s830 Anatomische eigenschappen van nagels

- s840 Anatomische eigenschappen van haar
  - Incl. *haarkleur, haarstructuur* [-]
  - s8400 Anatomische eigenschappen van soorten haar [-]
    - s84000 Anatomische eigenschappen van lanugohaar [-]
    - s84001 Anatomische eigenschappen van vellusbehaaring [-]
    - s84002 Anatomische eigenschappen van terminale haar [-]
    - s84008 Anatomische eigenschappen van soorten haar, anders gespecificeerd [-]
    - s84009 Anatomische eigenschappen van soorten haar, niet gespecificeerd
  - s8401 Anatomische eigenschappen van haarfollikel [-]
    - Incl. *haarzakje, m. arrector pili*
  - s8402 Haardichtheid [-]
  - s8408 Anatomische eigenschappen van haren, anders gespecificeerd [-]
  - s8409 Anatomische eigenschappen van haren, niet gespecificeerd [-]

- s850 Anatomische eigenschappen epidermis [-]
  - Incl. *huidstructuur*
  - s8500 Anatomische eigenschappen van stratum basale [-]
    - Incl. *stratum germinativum*
    - s85000 Anatomische eigenschappen cellen in stratum basale [-]
    - s85001 Anatomische eigenschappen stratum basale als geheel [-]
    - s85008 Anatomische eigenschappen van stratum basale, anders gespecificeerd [-]
    - s85009 Anatomische eigenschappen van stratum basale, niet gespecificeerd [-]
  - s8501 Anatomische eigenschappen van stratum spinosum [-]
    - Incl. *stekellaag*
  - s8502 Anatomische eigenschappen van stratum granulosum [-]
    - Incl. *korrellaag*
  - s8503 Anatomische eigenschappen van stratum corneum [-]
  - s8504 Anatomische eigenschappen epidermis als geheel [-]
    - s85040 Anatomische eigenschappen van celpopulaties van epidermis [-]
      - s850400 Anatomische eigenschappen van keratinocyten [-]
        - Incl. *lipiden*
        - s850401 Anatomische eigenschappen van melanocyten [-]
        - s850402 Anatomische eigenschappen van Langerhans-cellen [-]
        - s850403 Anatomische eigenschappen van Merkelcellen [-]
        - s850408 Anatomische eigenschappen van celpopulaties van epidermis, anders gespecificeerd [-]
        - s850409 Anatomische eigenschappen van celpopulaties van epidermis, niet gespecificeerd [-]
      - s85041 Anatomische eigenschappen van vezels van/in epidermis [-]
        - s850410 Anatomische eigenschappen van collageen [-]
        - s850411 Anatomische eigenschappen van elastine [-]
        - s850412 Anatomische eigenschappen van reticuline [-]
        - s850418 Anatomische eigenschappen van vezels van epidermis, anders gespecificeerd [-]
        - s850419 Anatomische eigenschappen van vezels van epidermis, niet gespecificeerd [-]
    - s85042 Anatomische eigenschappen van tussenstof van epidermis [-]
      - Incl. *gronds substantie, waterhoudende gel*
    - s85048 Anatomische eigenschappen epidermis als geheel, anders gespecificeerd [-]

- s85049 Anatomische eigenschappen epidermis als geheel, niet gespecificeerd [-]
- s8508 Anatomische eigenschappen epidermis, anders gespecificeerd [-]
- s8509 Anatomische eigenschappen epidermis, niet gespecificeerd [-]

- s855 Anatomische eigenschappen epidermale basale-membraanzone [-]
- s8550 Anatomische eigenschappen van lamina lucia [-]
- s8551 Anatomische eigenschappen van lamina densa [-]
- s8552 Anatomische eigenschappen van lamina subdensa [-]
- s8553 Anatomische eigenschappen epidermale basale membraanzone als geheel [-]
- s8558 Anatomische eigenschappen van epidermale basale-membraanzone, anders gespecificeerd [-]
- s8559 Anatomische eigenschappen van epidermale basale-membraanzone, niet gespecificeerd [-]

- a860 Anatomische eigenschappen dermis [-]
- s8600 Anatomische eigenschappen van huidlagen van dermis [-]
Incl.: cutis, corium, lederhuid
- s86000 Anatomische eigenschappen van stratum papillare [-]
- s86001 Anatomische eigenschappen van stratum reticulare [-]
- s86008 Anatomische eigenschappen van huidlagen van dermis, anders gespecificeerd [-]
- s86009 Anatomische eigenschappen van huidlagen van dermis, niet gespecificeerd [-]
- s8601 Anatomische eigenschappen dermis als geheel [-]
- s86010 Anatomische eigenschappen van celpopulaties dermis [-]
- s860100 Anatomische eigenschappen van fibroblasten [-]
- s860101 Anatomische eigenschappen van macrofagen [-]
- s860102 Anatomische eigenschappen van mestcellen [-]
Incl. vaso-actieve stoffen, histamine, heparine, serotonine
- s860108 Anatomische eigenschappen van celpopulaties van dermis, anders gespecificeerd [-]
- s860109 Anatomische eigenschappen van celpopulaties van dermis, niet gespecificeerd [-]
- s86011 Anatomische eigenschappen van vezels van/in dermis [-]
- s860110 Anatomische eigenschappen van collageen [-]
- s860111 Anatomische eigenschappen van elastine [-]
- s860112 Anatomische eigenschappen van reticuline [-]
- s860118 Anatomische eigenschappen van vezels van dermis, anders gespecificeerd [-]
- s860119 Anatomische eigenschappen van vezels van dermis, niet gespecificeerd [-]
- s86012 Anatomische eigenschappen van tussenstof van dermis [-]
Incl. grondsubstantie, waterhoudende gel
- s86018 Anatomische eigenschappen dermis als geheel, anders gespecificeerd [-]
- s86019 Anatomische eigenschappen dermis als geheel, niet gespecificeerd [-]
- s8608 Anatomische eigenschappen dermis, anders gespecificeerd [-]
- s8609 Anatomische eigenschappen dermis, niet gespecificeerd [-]

- s865 Anatomische eigenschappen van subcutis [-]
- s8650 Anatomische eigenschappen van vetcellen [-]
- s8651 Anatomische eigenschappen van bindweefsel [-]
- s8652 Anatomische eigenschappen van lichaampjes van Vater-Pacini [-]
- s8658 Anatomische eigenschappen van subcutis, anders gespecificeerd [-]
- s8659 Anatomische eigenschappen van subcutis, niet gespecificeerd [-]

- s870 Anatomische eigenschappen van huid als geheel [-]**
- s8700 Kwalitatieve eigenschappen van huid als geheel [-]³**
  - Excl. temperatuur huid, vochtigheid huid (b8300)*
  - s87010 Consistentie [-]**
  - s87011 Verschuifbaarheid [-]**
  - s87012 Oppakbaarheid [-]**
  - s87018 Kwalitatieve eigenschappen van huid als geheel, anders gespecificeerd [-]**
  - s87019 Kwalitatieve eigenschappen van huid als geheel, niet gespecificeerd [-]**
- s8708 Anatomische eigenschappen van huidtypen, anders gespecificeerd [-]**
- s8709 Anatomische eigenschappen van huidtypen, niet gespecificeerd [-]**

Vierde typering bij klassen s850 t/m s865 [-]⁴

- .xxx1 Anatomische eigenschappen van huid van hoofd en hals (s8100)*
- .xxx2 Anatomische eigenschappen van huid van schoudergordel (s8101)*
- .xxx3 Anatomische eigenschappen van huid van bovenste extremiteit (s8102)*
- .xxx4 Anatomische eigenschappen van huid van bekkengordel (s8103)*
- .xxx5 Anatomische eigenschappen van huid van onderste extremiteit (s8104)*
- .xxx6 Anatomische eigenschappen van huid van romp (s8105)*
- .xxx7 Anatomische eigenschappen van huidgebieden, anders gespecificeerd (s8108)*
- .xxx8 Anatomische eigenschappen van huidgebieden, niet gespecificeerd (s8109)*

Vijfde typering bij klassen s850 t/m s865 [-]

- .xxxx1 Anatomische eigenschappen van huidtype I*
- .xxxx2 Anatomische eigenschappen van huidtype II*
- .xxxx3 Anatomische eigenschappen van huidtype III*
- .xxxx4 Anatomische eigenschappen van huidtype IV*
- .xxxx5 Anatomische eigenschappen van huidtype V*
- .xxxx6 Anatomische eigenschappen van huidtype VI*
- .xxxx8 Anatomische eigenschappen van huidtype, anders gespecificeerd*
- .xxxx9 Anatomische eigenschappen van huidtype, niet gespecificeerd*

s898 Anatomische eigenschappen van huid en verwante structuren, anders gespecificeerd

s899 Anatomische eigenschappen van huid en verwante structuren, niet gespecificeerd

³ Hier zit een overlap met de tweede typering van anatomische eigenschappen, code 8 'kwalitatieve veranderingen in anatomische eigenschap, inclusief ophoping van vocht'. Gezien het belang voor de huidtherapie is de aard van deze veranderingen opgenomen in de classificatie zelf.

⁴ De vierde typering is in de ICF klasse 810.

ACTIVITEITEN

a1 Leren en toepassen van kennis

Dit hoofdstuk betreft het leren, het toepassen van het geleerde, denken, oplossen van problemen en beslissen.

Doelbewust gebruiken van zintuigen (a110-a129)

a110 Gadeslaan

Doelbewust ervaren van visuele stimuli, zoals bij het gadeslaan van sportwedstrijden of kinderspel.

a115 Luisteren

Doelbewust ervaren van auditieve stimuli, zoals bij luisteren naar radio, muziek of lezing.

a120 Doelbewust gebruiken van andere zintuigen

Doelbewust ervaren van stimuli, zoals dingen aanraken en de structuur daarvan voelen, snoep proeven of de geur van bloemen opsnuiven.

a128 Doelbewust gebruiken van zintuigen, anders gespecificeerd

a129 Doelbewust gebruiken van zintuigen, niet gespecificeerd

Basaal leren (a130-a159)

a130 Nadoen

Imiteren als basale component van leren, zoals een gebaar nadoen, een geluid of de letters van het alfabet.

a135 Herhalen

Gebeurtenissen of symbolen in volgorde herhalen als basale component van leren, zoals het tellen per tiental of een gedicht uit het hoofd leren declameren.

a140 Leren lezen

Vaardigheden ontwikkelen om geschreven materiaal (inclusief Braille) vloeiend en nauwkeurig te lezen, zoals het leren herkennen van symbolen en het alfabet, het leren om woorden goed en duidelijk uit te spreken, en het leren begrijpen van woorden en zinnen.

a145 Leren schrijven

Vaardigheden ontwikkelen om symbolen voor klanken, woorden of zinnen te produceren om betekenis over te dragen (inclusief schrijven in Braille), zoals het effectief leren spellen en het correct leren gebruiken van grammatica.

a150 Leren rekenen

Vaardigheden ontwikkelen om getallen te manipuleren en eenvoudige en complexe wiskundige bewerkingen uit te voeren, zoals het leren gebruiken van wiskundige symbolen voor optellen en aftrekken en de juiste wiskundige bewerking leren toepassen.

a155 Ontwikkelen van vaardigheden

Verwerven van basale en complexe vaardigheden in samenhangende acties of taken door volhardend aanleren, zoals het leren gebruiken van gereedschap of het leren spelen van een spel, bijvoorbeeld schaken.

Incl. ontwikkelen van basale vaardigheden; ontwikkelen van complexe vaardigheden

a1550 Ontwikkelen van basale vaardigheden

Leren uitvoeren van elementaire, doelbewuste acties, zoals het leren gebruiken van bestek, een potlood of eenvoudig gereedschap.

a1551 Ontwikkelen van complexe vaardigheden

Leren om samenhangende acties volgens de regels uit te voeren, en leren om bewegingen in de juiste volgorde te maken en te coördineren, zoals leren voetballen of leren bouwen.

a1558 Ontwikkelen van vaardigheden, anders gespecificeerd

a1559 Ontwikkelen van vaardigheden, niet gespecificeerd

a158 Basaal leren, anders gespecificeerd

a159 Basaal leren, niet gespecificeerd

Toepassen van kennis (a160-a179)

a160 Richten van aandacht⁵

Doelbewust focussen op specifieke stimuli, zoals door het onderdrukken van ruis.

a163 Denken

Formuleren en bewerken van ideeën, concepten en denkbeelden, al dan niet doelgericht, alleen of samen met anderen, zoals fantaseren, theoretiseren, met ideeën spelen, brainstormen, mediteren, peinzen, speculeren, of nadenken.

Excl. oplossen van problemen (a175); besluiten nemen (a177)

a166 Lezen

Begrijpen en interpreteren van geschreven materiaal (zoals boeken, instructies, kranten, in tekst of in Braille) met als doel algemene kennis of specifieke informatie te verwerven.

Excl.: leren lezen (a140)

a170 Schrijven

Symbolen gebruiken of produceren om informatie over te brengen, zoals gebeurtenissen of ideeën opschrijven of een brief opstellen.

Excl. leren schrijven (a145)

a172 Rekenen

Berekeningen maken door wiskundige principes toe te passen op problemen die zijn verwoord en de resultaten tonen, zoals de som berekenen van drie cijfers of een getal door een ander getal te delen.

Excl. leren rekenen (a150)

a175 Oplossen van problemen

Oplossingen vinden voor vragen of situaties door het identificeren en analyseren van vraagstukken, het ontwikkelen van opties en oplossingen, het evalueren van mogelijke effecten van oplossingen, en het uitvoeren van de gekozen oplossing, zoals het oplossen van een geschil tussen twee personen.

Incl. oplossen van eenvoudige problemen; oplossen van complexe problemen

Excl. denken (a163); besluiten nemen (a177)

a1752 Signaleren/herkennen van problemen [-]

Deze activiteit houdt in herkennen en identificeren van moeilijkheden zoals de aard van het probleem en de complexiteit van de probleemoplossende taak.

a1753 Problemen analyseren [-]

Deze activiteit houdt in vaststellen van de afzonderlijke onderdelen van een probleem en deze kritisch onderzoeken.

Incl. afwegen van voor- en nadelen

a1754 Kiezen van oplossing [-]

Deze activiteit houdt in beoordelen van mogelijke oplossingen en het kiezen van het beste alternatief.

Incl. kiezen, beoordelen

a1755 Oplossing doorvoeren [-]

Deze activiteit houdt in oplossing effectueren.

⁵

Doelbewust richten van aandacht = focussen; nu staat er Aandacht richten = doelbewust focussen.

a1756 Effect van gekozen oplossing evalueren [-]

Deze activiteit houdt in beoordelen van de resultaten en het effect van gekozen oplossing.

a1758 Oplossen van problemen, anders gespecificeerd

a1759 Oplossen van problemen, niet gespecificeerd

a177 Besluiten nemen

Kiezen uit opties, de keuze uitvoeren, en de effecten van de keuze evalueren, zoals een specifiek voorwerp selecteren en verwerven, of besluiten tot- en daadwerkelijk uitvoeren van één taak uit verschillende uit te voeren taken.

Excl. denken (a163); oplossen van problemen (a175)

a178 Toepassen van kennis, anders gespecificeerd

a179 Toepassen van kennis, niet gespecificeerd

a198 Leren en toepassen van kennis, anders gespecificeerd [-]

a199 Leren en toepassen van kennis, niet gespecificeerd

a2 Algemene taken en eisen

Dit hoofdstuk betreft de algemene aspecten van het uitvoeren van enkelvoudige of meervoudige taken, de dagelijkse routinehandelingen en het omgaan met stress. Deze items kunnen worden gebruikt tezamen met meer specifieke taken of activiteiten om onderliggende eigenschappen bij het uitvoeren van taken onder verschillende omstandigheden te duiden

a210 Ondernemen van enkelvoudige taak

Eenvoudige, complexe en gecoördineerde acties uitvoeren die te maken hebben met mentale en fysieke componenten van een enkelvoudige taak, zoals het beginnen met een taak, het organiseren van tijd, ruimte en materiaal voor een taak, een taak met een bepaalde snelheid uitvoeren, en het uitvoeren, afronden en volhouden van taak.

Incl. ondernemen van eenvoudige enkelvoudige taak; ondernemen van complexe enkelvoudige taak; zelfstandig ondernemen van enkelvoudige taak; in groepsverband ondernemen van enkelvoudige taak

Excl. ontwikkelen van vaardigheden (a155); oplossen van problemen (a175); besluiten nemen (a177); ondernemen van meervoudige taken (a220)

a220 Ondernemen van meervoudige taken

Eenvoudige, complexe en gecoördineerde acties achtereenvolgens of gelijktijdig uitvoeren als componenten van meervoudige, geïntegreerde en complexe taken.

Incl. uitvoeren van meervoudige taken; voltooien van meervoudige taken; zelfstandig ondernemen van meervoudige taken; in groepsverband ondernemen van meervoudige taken

Excl. ontwikkelen van vaardigheden (a155); oplossen van problemen (a175); besluiten nemen (a177); ondernemen van enkelvoudige taak (a210)

a230 Uitvoeren van dagelijkse routinehandelingen

Eenvoudige of complexe acties uitvoeren, die nodig zijn om dagelijkse routinehandelingen of verplichtingen te plannen, uit te voeren en te voltooien, zoals het reserveren van tijd en het plannen van de afzonderlijke activiteiten gedurende de dag.

Incl. regelen van dagelijkse routinehandelingen; voltooien van dagelijkse routinehandelingen; indelen van eigen activiteitsniveau

Excl. ondernemen van meervoudige taken (a220)

a2303 Indelen van eigen activiteitsniveau

Acties zodanig uitvoeren en zich zodanig gedragen dat iedere dag de energie en de tijd wordt verkregen die nodig zijn voor routinehandelingen of verplichtingen.

a2308 Uitvoeren van dagelijkse routinehandelingen, anders gespecificeerd

a2309 Uitvoeren van dagelijkse routinehandelingen, niet gespecificeerd

a240 Omgaan met stress en andere mentale eisen

Eenvoudige of complexe acties uitvoeren om te kunnen voldoen aan de mentale eisen van het uitvoeren van taken waarbij men grote verantwoordelijkheid draagt, en waarbij sprake is van stress, afleiding, of crisissituaties, zoals het autorijden in druk verkeer of het verzorgen van vele kinderen.

Incl. dragen van verantwoordelijkheden; omgaan met stress; omgaan met crisissituaties

a2400 Dragen van verantwoordelijkheden

Eenvoudige of complexe acties uitvoeren om de eisen te bepalen die de uitvoering van een taak met zich meebrengt en daaraan te voldoen.

a2401 Omgaan met stress

Eenvoudige of complexe acties uitvoeren bij taakuitvoering onder druk of stress.

a2402 Omgaan met crisissituaties

Eenvoudige of complexe acties uitvoeren om om te gaan met beslissende keerpunten in een situatie, acute gevaren of problemen.

a2408 Omgaan met stress en andere mentale eisen, anders gespecificeerd

a2409 Omgaan met stress en andere mentale eisen, niet gespecificeerd

a298 Algemene taken en eisen, anders gespecificeerd

a299 Algemene taken en eisen, niet gespecificeerd

a3 Communicatie

Dit hoofdstuk betreft algemene en specifieke aspecten van communicatie via taal, tekens en symbolen, inclusief het begrijpen en produceren van boodschappen, converseren, en het gebruiken van communicatieapparatuur en -technieken

Communiceren - begrijpen (a310-a329)

a310 Begrijpen van gesproken boodschappen

De letterlijke en impliciete betekenis begrijpen van gesproken (verbale) boodschappen, zoals begrijpen of een bewering een feit betreft of een taalgebonden uitdrukking is.

a315 Begrijpen van non-verbale boodschappen

De letterlijke en impliciete betekenis begrijpen van boodschappen die worden overgebracht door lichaamstaal, symbolen en tekeningen, zoals begrijpen dat een kind moe kan zijn wanneer het in de ogen wrijft of dat alarm kan betekenen dat er brand is.

Incl. begrijpen van lichaamstaal; begrijpen van algemene tekens en symbolen; begrijpen van tekeningen en foto's

Excl. begrijpen van formele gebarentaal (a320)

a3150 Begrijpen van lichaamstaal

De betekenis begrijpen van gelaatsuitdrukkingen, aanwijzingen of gebaren, lichaamshouding, en andere vormen van lichaamstaal.

a3151 Begrijpen van algemene tekens en symbolen

De betekenis begrijpen van publieke tekens en symbolen, zoals in het verkeer, waarschuwingstekens, muziekschrift, wetenschappelijke notaties, en iconen.

a3152 Begrijpen van tekeningen en foto's

De betekenis begrijpen van tekeningen (zoals schetsen, grafische ontwerpen, schilderijen, driedimensionale afbeeldingen), grafieken, kaarten en foto's, zoals begrijpen dat een naar boven lopende lijn op een groeicurve aangeeft dat een kind is gegroeid.

a3158 Begrijpen van non-verbale boodschappen, anders gespecificeerd

a3159 Begrijpen van non-verbale boodschappen, niet gespecificeerd

a320 Begrijpen van formele gebarentaal [-]

Begrijpen van boodschappen in formele gebarentaal, inclusief de letterlijke en figuurlijke betekenis.

a325 Begrijpen van geschreven boodschappen

De letterlijke en figuurlijke betekenis begrijpen van geschreven boodschappen (inclusief Braille) zoals politieke gebeurtenissen in de krant volgen of de bedoeling van een religieuze tekst begrijpen.

a328 Communiceren - begrijpen, anders gespecificeerd

a329 Communiceren - begrijpen, niet gespecificeerd

Communiceren – zich uiten (a330-a349)

a330 Spreken, zich verbaal uiten [-]

Produceren van woorden, zinnen en langere passages in spreektaal, met een letterlijke en figuurlijke betekenis, zoals mondeling een feit meedelen of een verhaal vertellen.

a335 Zich non-verbaal uiten

Gebruiken van gebaren, symbolen en tekeningen om boodschappen over te brengen, zoals het hoofd schudden ter afkeuring of een tekening of diagram maken om een feit of een complex idee over te brengen.

Incl. gebruiken van lichaamstaal; gebruiken van tekens en symbolen; gebruiken van tekeningen en foto's

a3350 Gebruiken van lichaamstaal

Zich uiten via bewegingen met lichaam, zoals via gelaatsuitdrukkingen (bijvoorbeeld glimlachen, fronsen, huiveren), via arm- en handbewegingen, en via houdingen (bijvoorbeeld omarmen om genegenheid uit te drukken).

a3351 Gebruiken van tekens en symbolen

Zich uiten via tekens en symbolen (bijvoorbeeld iconen, Bliss-bord symbolen, wetenschappelijke notaties) en door symbolische notatiesystemen te gebruiken, zoals muziekschrift voor het vastleggen van een melodie.

a3352 Gebruiken van tekeningen en foto's

Zich uiten door te tekenen, schilderen, schetsen, en door het maken van diagrammen, afbeeldingen of foto's, zoals het tekenen van een plattegrond om iemand de weg te wijzen.

a3358 Zich non-verbaal uiten, anders gespecificeerd

a3359 Zich non-verbaal uiten, niet gespecificeerd

a340 Zich uiten via formele gebarentaal

Produceren van boodschappen in formele gebarentaal, inclusief de letterlijke en figuurlijke betekenis.

a345 Schrijven van boodschappen

Produceren van de letterlijke en figuurlijke betekenis van geschreven boodschappen, zoals een brief schrijven aan een vriend.

a348 Communiceren – zich uiten, anders gespecificeerd

a349 Communiceren – zich uiten, niet gespecificeerd

Conversatie en gebruik van communicatie-apparatuur en -technieken (a350-a369)

a350 Converseren

Starten, continueren en beëindigen van het uitwisselen van gedachten en ideeën, via spreken, schrijven, gebarentaal of andere vormen van taal, met één of meer personen die men kent of met vreemden, in formele of toevallige situaties.

Incl. starten van een conversatie; gaande houden van een conversatie; beëindigen van een conversatie; met één persoon converseren; met meer personen converseren

a355 Bespreken

Starten, continueren en beëindigen van een beschouwing, met voor- en tegen argumenten, of van een gesproken of geschreven discussie, via gebarentaal of andere vormen, met één of meerdere personen die men kent of met vreemden, in formele of in toevallige situaties.

Incl. bespreken met één persoon; bespreken met meer personen

a360 Gebruiken van communicatieapparatuur en –technieken

Gebruiken van apparatuur, technieken en andere technische middelen om te communiceren, zoals met een vriend telefoneren.

Incl. gebruiken van telecommunicatieapparatuur; typen; gebruiken van communicatietechnieken

a368 Conversatie en gebruik van communicatieapparatuur en –technieken, anders gespecificeerd

a369 Conversatie en gebruik van communicatieapparatuur en –technieken, en niet gespecificeerd

a398 Communicatie, anders gespecificeerd

a399 Communicatie, niet gespecificeerd

a4 Mobiliteit

Dit hoofdstuk betreft het bewegen door het veranderen van lichaamshouding of van locatie, het van de ene plaats naar de andere gaan, dragen, verplaatsen en manipuleren van voorwerpen, lopen, rennen of klimmen, en door het gebruiken van verschillende vormen van transport.

Veranderen en handhaven van lichaamshouding (a410-a429)

a410 Veranderen van basale lichaamshouding

Van de ene lichaamshouding in de andere komen en van de ene locatie naar de andere gaan, zoals van een stoel opstaan en op bed gaan liggen, en gaan knielen of hurken en weer opstaan.

Incl. veranderen van lighouding naar andere houding; veranderen van hurkzit naar andere houding; veranderen van knielen naar andere houding; veranderen van zit naar andere houding; veranderen van stand naar andere houding; buigen; verplaatsen van het lichaamszwaartepunt

Excl. uitvoeren van transfers (a420)

a4100 Veranderen van lighouding naar andere houding

Veranderen van lighouding of veranderen van een horizontale naar een andere houding, zoals vanuit lig opstaan of gaan zitten.

a4101 Veranderen van hurkzit naar andere houding

Veranderen van hurkende houding en vanuit hurkzit in een andere houding komen, zoals van hurkwc's opstaan.

a4102 Veranderen van knielen naar andere houding

Veranderen van knielende houding en vanuit knielen in een andere houding komen, zoals knielen bij het gebed en weer opstaan.

a4103 Veranderen van zit naar andere houding

Veranderen van zithouding en vanuit zit in een andere houding komen, zoals vanuit zit opstaan of gaan liggen.

Incl.: veranderen van zithouding met gebogen benen of met de knieën over elkaar; veranderen van zithouding met de voeten ondersteund of niet ondersteund

a4104 Veranderen van stand naar andere houding

Veranderen van staande houding of van een houding in stand in een andere houding komen zoals gaan liggen of zitten.

a4105 Buigen

De rug buigen of zijwaarts brengen, zoals bij buigen, bukken of bij het van de vloer oprapen van een voorwerp.

- a4106 Verplaatsen van het lichaamszwaartepunt**
Verplaatsen van het lichaamszwaartepunt van de ene positie naar de andere, in zit, stand of lig, zoals van de ene op de andere voet gaan staan.
Excl. uitvoeren van transfers (a420); lopen (a450)
- a4108 Veranderen van basale lichaamshouding, anders gespecificeerd**
- a4109 Veranderen van basale lichaamshouding, niet gespecificeerd**
- a415 Handhaven van lichaamshouding**
Waar nodig zelfde lichaamshouding bewaren, zoals blijven zitten of staan voor werk of school.
Incl.: handhaven van liggende houding; handhaven van hurkende houding; handhaven van knielende houding; handhaven van zittende houding; handhaven van staande houding
- d4150 Handhaven van liggende houding**
Enige tijd, zolang als nodig is, blijven liggen, zoals op de buik in bed blijven liggen.
Incl. handhaven van buiklig; handhaven van ruglig; handhaven van zijlig
- a4151 Handhaven van hurkende houding**
Enige tijd, zolang als nodig is, gehurkt blijven zitten, zoals bij het hurken op de vloer, zonder stoel.
- a4152 Handhaven van knielende houding**
In knielende houding blijven waarbij lichaam op de knieën rust bij gebogen benen, gedurende enige tijd, zolang als nodig is, zoals knielen bij het gebed in een kerk.
- a4153 Handhaven van zittende houding**
In een zittende houding blijven, op een stoel of op de vloer, gedurende enige tijd, zolang als nodig is, zoals bij het zitten aan een bureau of tafel.
Incl. handhaven van zittende houding met de benen recht vooruit of gekruist, met de voeten ondersteund of niet ondersteund
- a4154 Handhaven van staande houding**
Enige tijd, zolang als nodig is, blijven staan, zoals bij het in een rij blijven staan.
Incl. handhaven van staande houding op een helling; handhaven van staande houding op gladde of harde oppervlakten
- d4158 Handhaven van lichaamshouding, anders gespecificeerd**
- d4159 Handhaven van lichaamshouding, niet gespecificeerd**
- a420 Uitvoeren van transfers**
Zich verplaatsen van het ene naar het andere oppervlak, zonder de lichaamshouding te veranderen, zoals bij het glijden over een bank of bij het zich verplaatsen van een bed naar een stoel.
Incl. uitvoeren van transfers in zit; uitvoeren van transfers in lig
Excl. veranderen van basale lichaamshouding (a410); zich verplaatsen (a455)
- a428 Veranderen en handhaven van lichaamshouding, anders gespecificeerd**
- a429 Veranderen en handhaven van lichaamshouding, niet gespecificeerd**
- Dragen, verplaatsen en manipuleren van iets of iemand (a430-a449)*
- a430 Optillen en meenemen**
Iets of iemand optillen en van de ene naar de andere plaats meenemen, zoals bij het optillen van een kopje of bij het brengen van een kind van de ene naar de andere kamer.
Incl. optillen; dragen in handen; dragen in armen; dragen op schouders, heup of rug; dragen op hoofd; neerzetten
- a435 Verplaatsen van iets of iemand met onderste extremiteiten**
Gecoördineerde acties uitvoeren om iets of iemand met de benen en voeten te verplaatsen, zoals bij het wegtrappen van een bal of het rond doen gaan van de pedalen van een fiets.
Incl. duwen met onderste extremiteiten; trappen
- a440 Nauwkeurig gebruiken van hand**
Gecoördineerde acties uitvoeren om voorwerpen met de hand, vingers en duim te pakken, te manipuleren en los te laten, zoals bij het pakken van munten van een tafel of bij het omdraaien van een knop.

Incl. pakken; grijpen; manipuleren; loslaten

Excl. optillen en meenemen (a430)

a4400 Pakken

Een klein voorwerp met de handen en vingers pakken, zoals het pakken van een potlood.

a4401 Grijpen

Met één of beide handen iets omvatten en vasthouden, zoals bij het vastpakken van gereedschap of een deurkruk.

a4402 Manipuleren

Met de vingers en handen controle op iets uitoefenen, of in een bepaalde richting verplaatsen of leiden, zoals bij het hanteren van munten of andere kleine voorwerpen.

a4403 Loslaten

Met de vingers en handen iets laten gaan of loslaten zodat het valt of van plaats verandert, zoals bij het laten vallen van een kledingstuk.

a4408 Nauwkeurig gebruiken van hand, anders gespecificeerd

a4409 Nauwkeurig gebruiken van hand, niet gespecificeerd

a445 Gebruiken van hand en arm

Gecoördineerde acties uitvoeren om iets of iemand met de handen en armen te verplaatsen of manipuleren, zoals bij het hanteren van een deurkruk of bij het opvangen van een voorwerp.

Incl. trekken; duwen; reiken; om- of ronddraaien met handen of armen; werpen; vangen

Excl. nauwkeurig gebruiken van hand (d440)

a4450 Trekken

Met de vingers, handen en armen iets of iemand naar zich toe halen of verplaatsen, zoals bij het dichttrekken van een deur.

a4451 Duwen

Met de vingers, handen en armen iets of iemand van zich af verplaatsen, of naar een andere plaats verplaatsen, zoals bij het wegduwen van een dier.

a4452 Reiken

De handen en armen uitstrekken en iets of iemand aanraken en pakken, zoals bij het over een tafel of bureau heen reiken naar een boek.

a4453 Om- of ronddraaien met armen of handen

Met de vingers, handen en armen iets of iemand roteren, omdraaien of buigen, zoals bij het gebruiken van gereedschap of werktuigen.

a4454 Werpen

Met de vingers, handen en armen iets of iemand optillen en met enige kracht weggooien, zoals bij het werpen van een bal.

a4455 Vangen

Met de vingers, handen en armen een bewegend iets of iemand grijpen zodat dat stilstaat en dat vasthouden, zoals bij het vangen van een bal.

a4458 Gebruiken van hand en arm, anders gespecificeerd

a4459 Gebruiken van hand en arm, niet gespecificeerd

a448 Dragen, verplaatsen en manipuleren van iets of iemand, anders gespecificeerd

a449 Dragen, verplaatsen en manipuleren van iets of iemand, niet gespecificeerd

Lopen en zich verplaatsen (a450-a469)

a450 Lopen

Zich te voet voortbewegen op een oppervlak, stap voor stap, met altijd één voet op de grond, zoals bij het wandelen, slenteren, voorwaarts, achterwaarts, of zijwaarts gaan.

Incl. lopen van korte afstanden; lopen van lange afstanden; lopen op verschillende oppervlakken; lopen om obstakel heen

Excl. gangpatroon (b7700); uitvoeren van transfers (a420); zich verplaatsen (a455)

a4500 Lopen van korte afstanden

Minder dan een kilometer lopen, zoals bij het lopen in ruimten of hallen, binnenshuis of korte afstanden buitenshuis.

a4501 Lopen van lange afstanden

Meer dan één kilometer lopen, zoals bij het lopen door dorp of stad, tussen dorpen of in open vlakten.

a4502 Lopen op verschillende oppervlakken

Lopen op hellende, ongelijke, of bewegende oppervlakken, zoals bij het lopen op gras, gravel, ijs of sneeuw, of bij het lopen op een schip, in een trein of in een ander voertuig.

a4503 Lopen om obstakels heen

Zonder botsen om bewegende en niet-bewegende voorwerpen, mensen, dieren en voertuigen heen lopen, zoals bij het lopen op de markt of in een winkel, in het verkeer of op andere drukbevolkte plaatsen.

a4508 Lopen, anders gespecificeerd

a4509 Lopen, niet gespecificeerd

a455 Zich verplaatsen

Zichzelf van de ene naar de andere plaats brengen op een andere wijze dan door lopen, zoals bij het over een rots klimmen of door de straat rennen, huppelen, hinkelen, springen, of om obstakels rennen.

Incl. kruipen; klimmen; rennen; springen; zwemmen

Excl. uitvoeren van transfers (a420); lopen (a450); zich verplaatsen tussen verschillende locaties (a460)

a4550 Kruipen

Zich verplaatsen op de handen, of de handen en armen, en de knieën.

a4551 Klimmen

Zich naar boven of naar beneden verplaatsen, over oppervlakken of objecten, zoals bij het op- of afgaan van een trede, berg, ladder, trap, stoeprand of andere objecten.

a4552 Rennen

Zich verplaatsen met snelle stappen zodat beide voeten tegelijkertijd van de vloer kunnen zijn.

a4553 Springen

Van de vloer komen door de benen te buigen en strekken, zoals bij het op één voet springen, met twee voeten voorwaarts springen, huppelen en in water springen of duiken.

a4554 Zwemmen

Zich door het water verplaatsen zonder steun op de grond te nemen.

a4558 Zich verplaatsen, anders gespecificeerd

a4559 Zich verplaatsen, niet gespecificeerd

a460 Zich verplaatsen tussen verschillende locaties

Lopen en zich verplaatsen in verschillende plaatsen en situaties, zoals bij het zich verplaatsen tussen kamers in een huis, gebouw, door een straat of stad.

Incl. zich binnenshuis verplaatsen; binnenshuis kruipen of klimmen; zich verplaatsen in andere gebouwen dan thuis; zich verplaatsen buiten het eigen huis en andere gebouwen

a4600 Zich binnenshuis verplaatsen

In het eigen huis lopen en zich verplaatsen, binnen één kamer, tussen kamers, en in hele huis of verblijf.

Incl. zich binnenshuis verplaatsen van de ene naar andere verdieping; zich verplaatsen op het balkon; zich verplaatsen op de binnenplaats; zich verplaatsen op het terras; zich verplaatsen in de tuin

a4601 Zich verplaatsen in andere gebouwen dan thuis

Lopen en zich verplaatsen in andere gebouwen dan het eigen verblijf, zoals bij het zich voortbewegen in huizen van anderen, in andere privé gebouwen, in openbare gebouwen en op binnenplaatsen.

Incl. zich verplaatsen in alle delen van gebouwen en binnenplaatsen; zich verplaatsen over alle verdiepingen; zich verplaatsen binnen gebouwen; zich verplaatsen buiten gebouwen; zich verplaatsen rond gebouwen; zich verplaatsen in openbare gebouwen; zich verplaatsen in privé gebouwen

a4602 Zich verplaatsen buiten eigen huis en andere gebouwen

Lopen en zich verplaatsen vlakbij en ver weg van het eigen huis en andere gebouwen, zonder openbaar of privé transportmiddel, zoals bij het lopen van korte of lange afstanden in de stad of het dorp.

Incl. lopen of zich verplaatsen in straten in buurt, stad, dorp of grote plaats; zich verplaatsen van stad naar stad en afleggen van grotere afstanden, zonder transportmiddel

a4608 Zich verplaatsen op verschillende locaties, anders gespecificeerd

a4609 Zich verplaatsen op verschillende locaties, niet gespecificeerd

a465 Zich verplaatsen met speciale middelen

Zich van de ene naar de andere plaats verplaatsen, op ieder oppervlak of in iedere ruimte, met gebruik van speciale middelen die zijn gemaakt voor het faciliteren van het zich verplaatsen zoals met een stok of krukken, of voor het zich verplaatsen op een andere wijze, zoals met schaatsen, ski's, duikapparatuur, of zich op straat verplaatsen in een rolstoel of met een rollator⁶.

Excl. uitvoeren van transfers (a420); lopen (a450); zich verplaatsen (a455); gebruiken van vervoer (a470); besturen (a475)

a468 Lopen en zich verplaatsen, anders gespecificeerd

a469 Lopen en zich verplaatsen, niet gespecificeerd

Zich verplaatsen per vervoermiddel (a470-a489)

a470 Gebruiken van vervoermiddel

Middelen van transport gebruiken om zich als passagier te laten vervoeren, zoals bij het zich laten vervoeren met een auto of een bus, een riksja, pendelbusje, in door dieren voortgetrokken voertuigen, met een privé of openbare taxi, met een bus, trein, tram, ondergrondse, met een boot of vliegtuig.

Incl. gebruiken van door menskracht voortbewogen vervoermiddel; gebruiken van privé gemotoriseerd vervoermiddel; gebruiken van gemotoriseerd openbaar vervoer

Excl. zich voortbewegen met hulpmiddelen (a465); besturen (a475)

a475 Besturen

Controle hebben over en voortbewegen van een voertuig of een trekdier, reizen op eigen gezag of een middel van vervoer ter beschikking hebben, zoals een auto, fiets, boot of een trekdier met voertuig.

Incl. besturen van door menskracht voortbewogen vervoermiddel; besturen van gemotoriseerde voertuigen; besturen van door dierkracht voortbewogen voertuigen

Excl. zich verplaatsen met speciale middelen (a465); gebruiken van vervoermiddel (a470); rijden op dieren als vervoermiddel (a480)

a488 Zich verplaatsen per vervoermiddel, anders gespecificeerd

a489 Zich verplaatsen per vervoermiddel, niet gespecificeerd

a498 Mobiliteit, anders gespecificeerd

a499 Mobiliteit, niet gespecificeerd

---

⁶ Redactioneel: Het Nederlands WHO FIC Collaborating Centre is van mening dat het zich verplaatsen via een rolstoel, of met behulp van een rollator, geklasseerd kan worden met d450 –d460 (en subklassen) en met gebruik van typeringen. Daarom wordt als codeeradvies gegeven: codeer alleen d465 wanneer andere klassen (zoals d450-d4609) met typeringen niet kunnen worden gebruikt.

a5 Zelfverzorging

Dit hoofdstuk betreft voor zichzelf zorgen, zich wassen en afdrogen, zorgdragen voor lichaam en lichaamsdelen, zich aankleden, eten en drinken, en zorgdragen voor eigen gezondheid.

a510 Zich wassen

Wassen en afdrogen van het gehele lichaam, of lichaamsdelen, met gebruik van water en geschikte was- en droogmaterialen of methoden, zoals baden, douchen, wassen van handen en voeten, gezicht en haar, en met een handdoek drogen.

Incl. wassen van lichaamsdelen; wassen van gehele lichaam; zich afdrogen

Excl. verzorgen van lichaamsdelen (a520); zorgdragen voor toiletgang (a530)

a5100 Wassen van lichaamsdelen

Gebruiken van water, zeep en andere substanties om delen van het lichaam schoon te maken, zoals het wassen van handen, gezicht, voeten, het haar of de nagels.

a5101 Wassen van gehele lichaam

Gebruiken van water, zeep en andere substanties om het hele lichaam schoon te maken, zoals baden of douchen.

a5102 Zich afdrogen

Gebruiken van een handdoek of andere middelen om een of enkele lichaamsdelen of het hele lichaam af te drogen, zoals na het gewassen te hebben.

a5108 Zich wassen, anders gespecificeerd

a5109 Zich wassen, niet gespecificeerd

a520 Verzorgen van lichaamsdelen

Verzorgen van delen van het lichaam, zoals de huid, het gezicht, de tanden, de hoofdhuid, de nagels en de genitalia, waar meer voor nodig is dan alleen wassen en afdrogen.

Incl. verzorgen van huid; verzorgen van tanden; verzorgen van het haar; verzorgen van vingernagels; verzorgen van teennagels; versieren van huid of lichaamsdelen [-]

Excl. zich wassen (a510); zorgdragen voor toiletgang (a530)

a5200 Verzorgen van huid

Verzorgen van het huidoppervlak en zorgdragen voor de hydratatie van de eigen huid, zoals door met lauw water afspoelen, scrubben of peelen, gebruiken van maskers of pakkingen, aanbrengen vochtvasthoudende crème of cosmetica, verwijderen eelt of likdoorns.

Incl. aan (laten) brengen van piercing, tatoe [-]

a5201 Verzorgen van tanden

Dentale hygiëne verzorgen, zoals door tandenpoetsen, flossen, en het schoonmaken van dentale prothesen of orthesen.

a5202 Verzorgen van het haar

Verzorgen van het haar op het hoofd en het gezicht, zoals door het te kammen, in model te brengen, te scheren, te harsen [-], te bleken [-], uit te trekken (epileren) [-], te trimmen en te kleuren [-] of te verven [-].

a5203 Verzorgen van vingernagels

Schoonmaken, knippen, vijlen of polijsten en lakken van de vingernagels.

a5205 Verzorgen van teennagels

Schoonmaken, knippen, vijlen of polijsten en lakken van de teennagels.

a5206 Consequent toepassen van huidverzorging [-]

Excl. verzorgen van huid (a5200)

a5208 Verzorgen van lichaamsdelen, anders gespecificeerd

a5209 Verzorgen van lichaamsdelen, niet gespecificeerd

a530 Zorgdragen voor toiletgang

Plannen en zich ontdoen van menselijke afvalstoffen (menstruatiebloed, urine en feces) en zich daarna reinigen.

Incl. zorgdragen voor urineren; zorgdragen voor defecatie; zorgdragen voor menstruatie

Excl. zich wassen (a510); verzorgen van lichaamsdelen (a520)

a540 Zich kleden

Gecoördineerde acties en taken uitvoeren voor het in de juiste volgorde aan- en uittrekken van kleding en schoeisel, zich kleden in overeenstemming met de sociale setting en klimatologische omstandigheden.

Incl. aantrekken van kleding; uittrekken van kleding; aantrekken van voetbedekking; uittrekken van voetbedekking; kiezen van juiste kleding

a550 Eten

Op gecoördineerde wijze eten van geserveerd voedsel, naar de mond brengen en op een volgens de cultuur acceptabele wijze consumeren, voedsel in stukken snijden of breken, flessen en blikken openen, eetgerei gebruiken, maaltijden nuttigen, vasten of dineren.

Excl. drinken (a560)

a560 Drinken

Het drinken vastpakken, naar de mond brengen, nuttigen op een volgens de cultuur acceptabele wijze, mengen, roeren en uitschenken van vloeistoffen om te drinken, flessen en blikken openen, drinken via een rietje of drinken van stromend water zoals uit de kraan of de bron; aan de borst drinken.

Excl. eten (a550)

a570 Zorgdragen voor eigen gezondheid

Zich verzekeren van fysiek comfort, gezondheid en fysiek en mentaal welbevinden, zoals door het volhouden van een uitgebalanceerd dieet, in voldoende mate fysieke activiteiten verrichten, het lichaam warm of koel houden, het vermijden van schade aan de gezondheid, veilig seks bedrijven, inclusief condoomgebruik, zich laten inenten en zich regelmatig fysiek laten onderzoeken.

Incl. zich verzekeren van fysiek comfort; zorgdragen voor dieet en fitheid; behouden van eigen gezondheid

Excl. sport (a9201)

a5700 Zich verzekeren van fysiek comfort

Voor zichzelf zorgen door er bewust en daadwerkelijk voor te zorgen dat het lichaam in een comfortabele stand verkeert, dat men het niet te heet of te koud heeft, en dat er voldoende licht is.

a5701 Zorgdragen voor dieet en fitheid

Voor zichzelf zorgen door het bewust selecteren en consumeren van voedzaam voedsel en het behouden van lichamelijke fitheid.

a5702 Behouden van eigen gezondheid

Voor zichzelf zorgen door bewust datgene te doen wat nodig is om de balans belasting – belastbaarheid te handhaven; dat wil zeggen letten op zowel de fysieke en mentale belasting (door arbeid en arbeidsgebonden risico's, school, thuis, hobby's) als op de mentale en fysieke belastbaarheid (de eigen gezondheid en dreigende gezondheidsschade door onder andere fysiek letsel, besmettelijke ziekten, druggebruik en seksueel overdraagbare ziekten).

a5708 Zorgdragen voor eigen gezondheid, anders gespecificeerd

a5709 Zorgdragen voor eigen gezondheid, niet gespecificeerd

a598 Zelfverzorging, anders gespecificeerd

a599 Zelfverzorging, niet gespecificeerd

a6 Huishouden

Dit hoofdstuk betreft het uitvoeren van dagelijkse activiteiten en taken. Huishouden omvat het verwerven van woonruimte, eten, kleding en andere noodzakelijkheden, het schoonmaken en herstellen, het verzorgen van persoonlijke en andere huishoudelijke voorwerpen en het assisteren van andere personen.

Verwerven van benodigdheden (a610-a629)

a610 Verwerven van woonruimte

Kopen, huren, meubileren en inrichten van een huis, appartement of andere woonruimte.

Incl. kopen van woonruimte; huren van woonruimte; inrichten van woonruimte

Excl. verwerven van goederen en diensten (a620); verzorgen van wat bij huishouden behoort (a650)

a620 Verwerven van goederen en diensten

Selecteren, verwerven en transporteren van alle goederen en diensten die nodig zijn voor het dagelijks leven, zoals selecteren, aanschaffen, transporteren en opslaan van voedsel, dranken, kleding, schoonmaakmateriaal, brandstof, huisraad, huishoudelijke benodigdheden, keukengerei, kookbenodigdheden, huishoudelijke apparatuur, gereedschap; verwerven van voorzieningen en andere huishoudelijke diensten.

Incl. boodschappen doen; verzamelen van dagelijkse benodigdheden

Excl. verwerven van woonruimte (a610)

a6200 Boodschappen doen

Tegen betaling (of via ruiling) verkrijgen van goederen en diensten die nodig zijn voor het dagelijks leven (inclusief instrueren en toezicht houden op een ander die de boodschappen doet), zoals selecteren van voedsel, dranken, schoonmaakmateriaal, huishoudelijke artikelen of kleding in een winkel of op de markt; vergelijken van kwaliteit en prijs, onderhandelen en betalen voor de geselecteerde goederen of diensten, en vervoeren van de goederen.

a6201 Verzamelen van dagelijkse benodigdheden

Verkrijgen van goederen en diensten die nodig zijn voor het dagelijks leven en waarvoor niet betaald hoeft te worden (inclusief instrueren en toezicht houden op een ander die de benodigdheden verzamelt), zoals oogsten van groenten en fruit, water halen en brandstof verzamelen.

a6208 Verwerven van goederen en diensten, anders gespecificeerd

a6209 Verwerven van goederen en diensten, niet gespecificeerd

a628 Verwerven van benodigdheden, anders gespecificeerd

a629 Verwerven van benodigdheden, niet gespecificeerd

Huishoudelijke taken (a630-a649)

a630 Bereiden van maaltijden

Plannen, organiseren, koken en serveren van eenvoudige en ingewikkelde maaltijden voor zichzelf en anderen, zoals samenstellen van een menu, selecteren van consumeerbaar voedsel en dranken, verzamelen van ingrediënten voor het bereiden van maaltijden, koken via verhitte en klaarmaken van koud voedsel en dranken, en opdienen van het voedsel.

Incl. bereiden van eenvoudige en ingewikkelde maaltijden

Excl. eten (a550); drinken (a560); verwerven van goederen en diensten (a620); huishouden doen (a640); verzorgen van wat bij huishouden behoort (a650); assisteren van andere personen (a660)

a640 Huishouden doen

Het huishouden verzorgen door het schoonmaken van het huis, wassen van de kleding, gebruiken van huishoudelijke apparatuur, opbergen van voedsel en verwijderen van vuilnis, zoals door vegen, dweilen, soppen van werkbladen, muren en andere oppervlakken; verzamelen en weggooien van huishoudelijk afval; kamers, kasten en ladekasten schoonmaken; verzamelen, wassen, drogen, opvouwen en strijken van kleding; poetsen van schoeisel; gebruikmaken van bezem, borstel en stofzuiger; gebruiken van wasmachine, wasdroger en strijkbout.

Incl. wassen en drogen van kleding; schoonmaken van kookruimte en kookgerei; schoonmaken van woonruimte; gebruiken van huishoudelijke apparatuur; opbergen van dagelijkse benodigdheden; verwijderen van afval

Excl. verwerven van woonruimte (d610); verwerven van goederen en diensten (d620); bereiden van maaltijden (d630); verzorgen van wat bij huishouden behoort (d650); assisteren van andere personen (d660)

a6400 Wassen en drogen van kleding

Handmatig wassen en te drogen hangen van kleding.

a6401 Schoonmaken van kookruimte en kookgerei

Schoonmaken na het koken, zoals door het afwassen van borden, pannen, potten en kookgerei, en het schoonmaken van de tafel en vloer rond de kook- en eetruimte.

a6402 Schoonmaken van woonruimte

De woonruimte schoonmaken, zoals door opruimen en door afstoffen, vloeren vegen, zwabberen, dweilen, ramen en muren schoonmaken, de badkamer en het toilet schoonmaken, het meubilair schoonmaken.

a6403 Bedienen van huishoudelijke apparatuur

Alle vormen van huishoudelijke apparatuur gebruiken, zoals een wasmachine, wasdroger, strijkbout, stofzuiger en vaatwasser.

a6404 Opbergen van dagelijkse benodigdheden

Voedsel, dranken, kleding en andere huishoudelijke goederen voor dagelijks gebruik opbergen; voedsel conserveren door inmaken, zouten of invriezen, voedsel vers houden en buiten bereik van dieren opbergen.

a6405 Verwijderen van afval

Huishoudelijk afval verwijderen zoals door het verzamelen van de vuilnis en rommel die rond huis ligt, het afval voor verwijdering gereed maken; toepassingen gebruiken voor het verwijderen van afval; afval verbranden.

a6408 Huishouden doen, anders gespecificeerd

a6409 Huishouden doen, niet gespecificeerd

a649 Huishoudelijke taken, anders gespecificeerd

a649 Huishoudelijke taken, niet gespecificeerd

Verzorgen van wat bij huishouden behoort en assisteren van andere personen (a650-a669)

a650 Verzorgen van wat bij huishouden behoort

Onderhouden en repareren van huishoudelijke en persoonlijke bezittingen, inclusief het huis en de inboedel, de kleding, voertuigen en hulpmiddelen, en verzorgen van planten en huisdieren en gedomesticeerde dieren, zoals door het verven of behangen van ruimten, herstellen van meubilair, repareren van leidingen, ervoor zorgen dat voertuigen goed functioneren, de planten water geven, de huisdieren en gedomesticeerde dieren verzorgen en te eten geven.

Incl. vervaardigen en repareren van kleding; onderhouden van woonruimte en meubilair; onderhouden van huishoudelijke apparatuur; onderhouden van voertuigen; onderhouden van hulpmiddelen; verzorgen van planten, binnen en buitenshuis; verzorgen van dieren

Excl. verwerven van woonruimte (d610); verwerven van goederen en diensten (a620); huishouden doen (a640); assisteren van andere personen (a660); verrichten van betaald werk (a850)

a660 Assisteren van andere personen

Assisteren van gezinsleden en andere personen bij het leren, communiceren, zelfverzorging, mobiliteit binnen of buitenshuis; betrokken zijn bij het welbevinden van gezinsleden en anderen.

Incl. assisteren van andere personen bij zelfverzorging; assisteren van andere personen bij voortbewegen; assisteren van andere personen bij communicatie; assisteren van andere personen bij tussenmenselijke relaties; assisteren van andere personen bij voeding; assisteren van andere personen bij handhaven gezondheid

Excl. verrichten van betaald werk (a850)

a668 Verzorgen van wat bij huishouden behoort en assisteren van andere personen, anders gespecificeerd

a669 Verzorgen van wat bij huishouden behoort en assisteren van andere personen, niet gespecificeerd

a698 Huishouden, anders gespecificeerd

a699 Huishouden, niet gespecificeerd

a7 Tussenmenselijke interacties en relaties

Dit hoofdstuk betreft het uitvoeren van acties en taken die nodig zijn voor basale en complexe interacties met personen (vreemden, vrienden, verwanten, familie, en geliefden), in overeenstemming met de context en cultuur.

Algemene tussenmenselijke interacties (a710-a729)

a710 Basale tussenmenselijke interacties

Met personen in interactie komen in overeenstemming met de context en cultuur, met de juiste mate van respect en achting, of beantwoorden van de gevoelens van anderen.

Incl. respect en warmte in relaties; waardering in relaties; tolerantie in relaties; kritiek in relaties; sociale cues in relaties; fysiek contact in relaties

a7100 Respect en warmte in relaties

Respect en achting tonen en beantwoorden, in overeenstemming met de context en de cultuur.

a7101 Waardering in relaties

Tevredenheid en dankbaarheid tonen en beantwoorden, in overeenstemming met de context en de cultuur.

a7102 Tolerantie in relaties

Begrip en acceptatie van gedrag tonen en beantwoorden, in overeenstemming met de context en de cultuur.

a7103 Kritiek in relaties

Impliciet en expliciet verschillen van mening en onenigheid tonen en beantwoorden, in overeenstemming met de context en de cultuur.

a7104 Sociale cues in relaties

Tekens en signalen geven en beantwoorden in sociale interacties, in overeenstemming met de context en de cultuur.

a7105 Fysiek contact in relaties

Lichamelijk contact maken met anderen en beantwoorden, in overeenstemming met de context en de cultuur.

a7108 Basale tussenmenselijke interacties, anders gespecificeerd

a7109 Basale tussenmenselijke interacties, niet gespecificeerd

a720 Complexe tussenmenselijke interacties

Interacties met andere personen onderhouden en reguleren, in overeenstemming met de context en de cultuur, zoals door het reguleren van emoties en impulsen, verbale en fysieke agressie, door onafhankelijk op te treden in sociale interacties, en door zich te gedragen in overeenstemming met de sociale regels en conventies.

Incl. aangaan van relaties; beëindigen van relaties; reguleren van gedrag in gezelschap; zich gedragen volgens sociale regels in gezelschap; bewaren van sociale afstand

a7200 Aangaan van relaties

Interacties met anderen aangaan en onderhouden, voor korte of lange tijd, in overeenstemming met de context en de cultuur, zoals door zichzelf voor te stellen, vriendschappelijke en professionele relaties aan te gaan en te onderhouden, een relatie aangaan die permanent kan worden, romantisch of intiem.

a7201 Beëindigen van relaties

Interacties afsluiten, in overeenstemming met de context en de cultuur, zoals het beëindigen van een tijdelijke relatie aan het einde van het bezoek, het beëindigen van langdurige relaties met vrienden bij het verhuizen naar een andere stad of het beëindigen van relaties met collega's op het werk, beroepsgenoten en hulpverleners, en het beëindigen van een romantische of intieme relatie.

a7202 Reguleren van gedrag in gezelschap

Emoties en impulsen, verbale en fysieke agressie reguleren in interacties met anderen, in overeenstemming met de context en de cultuur.

a7203 Zich gedragen volgens sociale regels in gezelschap

Zich onafhankelijk gedragen in sociale interacties en zich in interacties met anderen houden aan de sociale conventies die gelden voor de eigen rol, positie of andere sociale status.

a7204 Bewaren van sociale afstand

Zich bewust zijn van de sociale afstand tussen zichzelf en anderen en deze handhaven, in overeenstemming met de context en de sociale en culturele achtergrond.

a7208 Complexe tussenmenselijke interacties, anders gespecificeerd

a7209 Complexe tussenmenselijke interacties, niet gespecificeerd

a728 Algemene tussenmenselijke interacties, anders gespecificeerd

a729 Algemene tussenmenselijke interacties, niet gespecificeerd

Bijzondere tussenmenselijke relaties (a730-a779)

a730 Omgaan met onbekenden

Tijdelijke contacten en verbintenissen aangaan met onbekenden voor een speciaal doel, zoals aan onbekenden de weg vragen of met onbekenden een koop aangaan.

a740 Formele relaties

Specifieke relaties in formele situaties aangaan en onderhouden, zoals omgaan met werkgevers, deskundigen of dienstverleners.

Incl. omgaan met meerderen; omgaan met ondergeschikten; omgaan met sociaal gelijken

a750 Informele sociale relaties

Omgaan met anderen, zoals toevallige relaties aangaan en onderhouden met personen in dezelfde gemeenschap of dezelfde woonplaats, of met medewerkers, studenten, sport/spelkameraden of personen met dezelfde achtergrond of hetzelfde beroep.

Incl. informele relaties met vrienden; informele relaties met burens; informele relaties met kennissen; informele relaties met medebewoners; informele relaties met personen met gemeenschappelijk kenmerk

a760 Familierelaties

Aangaan en onderhouden van relaties met verwanten, zoals met naaste familieleden, verre familie, pleeg- en adoptie familie en stief-relaties, verdere relaties zoals achterneven, of voogden.

Incl. ouder – kind relaties; kind – ouder relaties; broer – zus relaties; familierelaties in bredere kring

a770 Intieme relaties

Een nauwe of romantische relatie aangaan en onderhouden, zoals tussen man en vrouw, geliefden of seksuele partners.

Incl. romantische relaties; samenlevingsrelaties; seksuele relaties

a778 Bijzondere tussenmenselijke relaties, anders gespecificeerd

a779 Bijzondere tussenmenselijke relaties, niet gespecificeerd

a798 Tussenmenselijke interacties en relaties, anders gespecificeerd

a799 Tussenmenselijke interacties en relaties, niet gespecificeerd

a8 Belangrijke levensgebieden

Dit hoofdstuk betreft het op zich nemen en uitvoeren van taken en acties in het kader van opleiding, werk en beroep en het uitvoeren van economische transacties.

Opleiding (a810-a839)

a810 Informele opleiding

Thuis of in een andere niet-geïstitutionaliseerde situatie leren, zoals het leren van handvaardigheden en andere vaardigheden van ouders of familieleden, of thuis een schoolopleiding volgen.

a815 Voorschoolse opleiding

Leren op het beginniveau van georganiseerde instructie, voornamelijk om het kind kennis te laten maken met een schoolse omgeving en het voor te bereiden op de verplichte scholing, zoals het leren van vaardigheden op een peuterspeelplaats of in een soortgelijke situatie ter voorbereiding op een schoolse opleiding.

a820 Schoolse opleiding

Toegang verkrijgen tot een school, alle aan een school gerelateerde verantwoordelijkheden en privileges dragen, zich het opleidingsmateriaal, de inhoud van de leerstof eigen maken en voldoen aan andere curriculum-eisen, in het basisonderwijs of het voortgezet onderwijs, inclusief het regelmatig naar school gaan, samenwerken met andere leerlingen, aanwijzingen van docenten opvolgen, organiseren, studeren en voltooien van opgedragen taken en projecten, en andere opleidingsniveaus bereiken.

a825 Beroepsopleiding

Activiteiten uitvoeren in het kader van een beroepsopleiding en zich het curriculummateriaal eigen maken ter voorbereiding op beroep en werk.

Excl. werkend leren (a840)

a830 Hogere opleiding

Activiteiten uitvoeren in het kader van hogere opleidingprogramma's op universiteiten, colleges en hogescholen en het zich eigen maken van alle aspecten van het curriculum zoals nodig is voor het behalen van graden, diploma's, certificaten of andere accreditatie, zoals het afronden van een studie of programma aan een universiteit, hogeschool of andere hogere opleiding.

a838 Opleiding, anders gespecificeerd

a839 Opleiding, niet gespecificeerd

Beroep en werk (a840-a859)

a840 Werkend leren

Activiteiten uitvoeren in het kader van programma's die zijn bedoeld als voorbereiding op het werk, zoals de taken uitvoeren die nodig zijn bij het werkend leren, in de leer zijn en een opleiding op de werkplek volgen.

Excl. beroepsopleiding (a825)

a845 Verwerven, behouden en beëindigen van werk

Werk zoeken, vinden en uitkiezen, ingehuurd worden, werk aannemen en behouden, en vorderingen maken in het werk, in een baan of beroep, en het werk naar behoren beëindigen; inclusief het opstellen van een curriculum vitae of levensloop, het opnemen van contact met werkgevers en het voorbereiden van een sollicitatiegesprek, het beoordelen van de eigen werkprestaties en oplettend zijn tijdens het werk.

Incl. zoeken van werk; behouden van werk; beëindigen van werk

a850 Betaald werk

Tegen betaling alle aspecten van werk, beroep of baan uitvoeren, als voltijds of deeltijds werknemer, of als zelfstandig ondernemer, zoals het uitvoeren van de taken in het kader van het werk, op tijd op het werk verschijnen, andere werkenden begeleiden of zelf begeleid worden, en de vereiste taken alleen of in groepsverband uitvoeren.

Incl. zelfstandig ondernemer; deeltijd werk; voltijds werk

a855 Onbetaald werk

Zonder betaling alle aspecten van werk uitvoeren, voltijds of deeltijds, inclusief georganiseerde werkactiviteiten, taken uitvoeren in kader van werk, op tijd op het werk verschijnen, andere werkers begeleiden of zelf begeleid worden, en vereiste taken alléén of in groepsverband uitvoeren, zoals vrijwilligerswerk of liefdadigheidswerk uitvoeren, voor een gemeenschap of religieuze groep werken zonder betaling, in en rond het huis werken zonder betaling.

Excl. Hoofdstuk 6 Huishouden

a858 Beroep en werk, anders gespecificeerd

a859 Beroep en werk, niet gespecificeerd

Economisch leven (a860-a879)

a860 Basale financiële transacties

Activiteiten uitvoeren in het kader van eenvoudige financiële transacties, zoals geld gebruiken om voedsel te kopen of ruilhandel bedrijven, ruilen van goederen en diensten; of sparen.

a865 Complexe financiële transacties

Activiteiten uitvoeren in het kader van complexe financiële transacties met kapitaal of bezit, en voordeel of economische waarde creëren, zoals een zaak, fabriek, of gereedschap kopen, een bankrekening beheren, of in aandelen handelen.

a870 Economische zelfstandigheid

Beschikken over economische bronnen, privé bronnen of sociaal-maatschappelijke bronnen, om economische zekerheden veilig te stellen in verband met de huidige en toekomstige behoeften.

Incl. persoonlijke financiële bronnen; sociaal-economische bronnen

a878 Economische leven, anders gespecificeerd

a879 Economische leven, niet gespecificeerd

a898 Belangrijke levensgebieden, anders gespecificeerd

a899 Belangrijke levensgebieden, niet gespecificeerd

a9 Maatschappelijk, sociaal en burgerlijk leven

Dit hoofdstuk betreft de acties en taken die nodig zijn om deel te nemen aan het georganiseerde maatschappelijke leven buiten de familie en in de maatschappij, de maatschappelijke en burgerlijke aspecten van het leven.

a910 Maatschappelijk leven

Meedoen aan alle aspecten van het sociaal-maatschappelijk leven, zoals liefdadigheidsinstellingen, dienstverlenende instellingen, of professionele sociale organisaties.

Incl. informele organisaties; formele organisaties; ceremonies

Excl. onbetaald werk (a855); recreëren en vrijetijdsbesteding (a920); religie en spiritualiteit (a930); politiek leven en burgerschap (a950)

a920 Recreatie en vrije tijd

Meedoen aan alle vormen van spel, activiteiten in het kader van recreatie of vrijetijdsbesteding, zoals informele of georganiseerde spelen en sport, fitness programma's, ontspanning, amusement of vertier, bezoeken van kunstgaleries, musea, bioscoop of theater; handenarbeid en hobby's, voor eigen plezier lezen, muziekinstrumenten bespelen; rondreizen, toeristische uitstapjes maken, en uit hobby reizen.

Incl. spel; sport; kunst en cultuur; handenarbeid; hobby's; sociale activiteiten

Excl. rijden op dieren als vervoermiddel (a480); betaald werk (a850); onbetaald werk (a855); religie en spiritualiteit (a930); politiek en burgerschap (a950)

- a9200 Spel**
Meedoen aan spelen, spelen met regels, ongestructureerd of ongeorganiseerd en spontane recreatie, zoals schaken of kaartspelen of zoals kinderen spelen.
- a9201 Sport**
Meedoen aan een informele of formeel georganiseerde spelen of atletische sporten met een wedstrijdelement, individueel of in teamverband, zoals bowlen, turnen of voetballen.
- a9202 Kunst en cultuur**
Beoefenen of waarderen van kunst of culturele uitingen, zoals een theater, bioscoop, museum of kunstgalerij bezoeken, of meedoen in een toneelstuk, voor eigen plezier lezen of een muziekinstrument bespelen.
- a9203 Handenarbeid**
Op ambachtelijke wijze voorwerpen maken, zoals pottenbakken of breien.
- a9204 Hobby's**
Meedoen aan tijdverdrijf zoals het verzamelen van postzegels, munten of antiek.
- a9205 Sociale activiteiten**
Meedoen aan informele of toevallige bijeenkomsten, zoals het bezoeken van vrienden of familie of informeel samenkomen op openbare plaatsen.
- a9208 Recreatie en vrije tijd, anders gespecificeerd**
- a9209 Recreatie en vrije tijd, niet gespecificeerd**
- a930 Religie en spiritualiteit**
Meedoen aan religieuze en spirituele activiteiten, in organisaties en via praktische oefeningen in het kader van zelfontplooiing, het zoeken naar zingeving, religieuze of spirituele waarden en het aangaan van een verbintenis met een goddelijke macht, zoals door het bijwonen van bijeenkomsten in een kerk, tempel, moskee of synagoge, door het met een religieus doel bidden of zingen, en door spirituele meditatie.
Incl. georganiseerde religie; spiritualiteit
- a940 Mensenrechten⁷**
Het hebben van alle nationaal en internationaal erkende rechten van de mens op grond van het menszijn als zodanig, bijvoorbeeld de rechten van de mens zoals erkend door de United Nations Universal Declaration of Human Rights (1948) en de United Nations Standard Rules for the Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities (1993); recht op zelfbepaling of autonomie hebben; recht op eigen lotsbeschikking hebben.
Excl. politiek en burgerschap (a950)
- a950 Politiek en burgerschap**
Het leven als burger, in maatschappelijke, politieke en bestuurlijke zin, de wettelijke status als burger hebben, en het hebben van de rechten, bescherming, privileges en plichten die samenhangen met de status als burger, zoals het hebben van stemrecht en verkiezingsrecht, het recht om een politieke organisatie te vormen; het hebben van rechten en vrijheden die samenhangen met burgerschap (zoals het recht op vrijheid van meningsuiting, het recht op lidmaatschap van een organisatie, vrijheid van godsdienst, recht op bescherming tegen onredelijke fouillering en marteling, recht op een advocaat, op rechtspraak en andere wettelijke rechten, en bescherming tegen discriminatie); een wettelijke status als burger hebben.
Excl. mensenrechten (a940)
- a998 Maatschappelijk, sociaal en burgerlijk leven, anders gespecificeerd**
- a999 Maatschappelijk, sociaal en burgerlijk leven, niet gespecificeerd**

⁷ Niet geformuleerd als activiteit [-].

PARTICIPATIE

p3 Participatie in communicatie

De aard en mate van succes die een persoon heeft bij het uitwisselen van informatie met anderen, hetzij tijdens persoonlijke ontmoetingen, alleen of in groepen, of anderszins aan tijd en ruimte gebonden, op gesproken, niet-gesproken, geschreven of symbolische wijze.

p4 Participatie in mobiliteit

De wijze en mate van persoonlijke mobiliteit, ofwel het zich in de woning en in de naaste en ruimere omgeving van de woning kunnen verplaatsen alsmede het succesvol gebruik van eigen vervoermiddelen en openbaar vervoer.

p5 Participatie in zelfverzorging

p510 Wassen van lichaamsdelen

De mate waarin een persoon slaagt in het bereiken van een verwacht niveau van lichaamshygiëne en het verkrijgen van een sociaal acceptabel uiterlijk.

p520 Verzorgen van lichaamsdelen

Wijze en mate waarin een persoon slaagt in het bereiken van een verwacht niveau van huidverzorging, zoals bij het gebruik van verzorgingsproducten, en huidverfraaiing, zoals bij het gebruik van camouflage, make-up, piercings of tatoeages.

p570 Zorgdragen voor eigen gezondheid

De aard en mate waarin iemand erin slaagt zich te verzekeren van fysiek comfort, gezondheid en fysiek en mentaal welbevinden, zoals door het volhouden van een uitgebalanceerd dieet, in voldoende mate fysieke activiteiten verrichten, het lichaam warm of koel houden, het vermijden van schade aan de gezondheid, veilig seks bedrijven, inclusief condoomgebruik, zich laten inenten en zich regelmatig fysiek laten onderzoeken.

Incl. zich verzekeren van fysiek comfort; zorgdragen voor dieet en fitheid; behouden van eigen gezondheid

p5700 Zich verzekeren van fysiek comfort

De aard en mate waarin iemand erin slaagt zich voor zichzelf te zorgen door er bewust en daadwerkelijk voor te zorgen dat het lichaam in een comfortabele stand verkeert, dat men het niet te heet of te koud heeft, en dat er voldoende licht is.

p5701 Zorgdragen voor dieet en fitheid

De aard en mate waarin iemand erin slaagt zich voor zichzelf te zorgen door het bewust selecteren en consumeren van voedzaam voedsel en het behouden van lichamelijke fitheid door voldoende te bewegen.

p5702 Behouden van eigen gezondheid

De aard en mate waarin iemand erin slaagt zich voor zichzelf te zorgen door bewust datgene te doen wat nodig is om de balans belasting – belastbaarheid te handhaven; dat wil zeggen letten op zowel de fysieke en mentale belasting (door arbeid en arbeidsgebonden risico's, school, thuis, hobby's) als op de mentale en fysieke belastbaarheid (de eigen gezondheid en dreigende gezondheidsschade door onder andere fysiek letsel, besmettelijke ziekten, druggebruik en seksueel overdraagbare ziekten).

p5708 Zorgdragen voor eigen gezondheid, anders gespecificeerd

p5709 Zorgdragen voor eigen gezondheid, niet gespecificeerd

p598 Participatie in zelfverzorging, anders gespecificeerd

p599 Participatie in zelfverzorging, niet gespecificeerd

p6 Participatie in huishouden

De aard en mate waarin iemand betrokken is bij het voeren van een huishouden.

p7 Participatie in tussenmenselijke interacties en relaties

De aard en mate waarin een persoon betrokken is bij sociale gebruiken die worden geassocieerd met het aanknopen en onderhouden van de sociale relaties met familieleden, partners, vrienden, collega's en vreemden, in het licht van de relevante vaardigheden van anderen, evenals eigenschappen van de door de mens gecreëerde en de natuurlijke omgeving.

p8 Participatie in belangrijke levensgebieden

De aard en mate waarin een persoon betrokken is bij beroepen en tijdsbesteding in onderwijs, werk, recreatie, vrije tijd, spiritualiteit en andere bezigheden.

Participatie in opleiding (p810-p839)

p810 Participatie in informele opleiding

p815 Participatie in voorschoolse opleiding

p820 Participatie in schoolse opleiding

p825 Participatie in beroepsopleiding

p830 Participatie in hogere opleiding

p838 Participatie in opleiding, anders gespecificeerd

p839 Participatie in opleiding, niet gespecificeerd

Participatie in beroep en werk (p840-a859)

De aard en mate waarin een persoon toegang heeft tot en betrokken is bij de voorbereiding en goede uitvoering van het werk, al dan niet betaald, en binnen een redelijk scala aan opties die zinvol zijn voor en passen bij de persoon.

p850 Participatie in betaald werk

p855 Participatie in onbetaald / vrijwilligerswerk

p858 Participatie in beroep en werk, anders gespecificeerd

p859 Participatie in beroep en werk, niet gespecificeerd

Participatie in economisch leven (p860-p879)

p870 Economische zelfstandigheid

p878 Participatie in economisch leven, anders gespecificeerd

p879 Participatie in economisch leven, niet gespecificeerd

p898 Participatie in belangrijke levensgebieden, anders gespecificeerd

p899 Participatie in belangrijke levensgebieden, niet gespecificeerd

p9 Participatie in maatschappelijk, sociaal en burgerlijk leven

De aard en mate waarin een persoon betrokken is bij burgerlijke en maatschappelijke organisaties, instituties en instanties die verbonden zijn met de rol van burger of gemeenschapslid en met de rol van personen die aanspraak kunnen maken op mensenrechten, burgerrechten en juridische bescherming.

p910 Participatie in maatschappelijk leven

p920 Participatie in recreatie en vrije tijd

p930 Participatie in religie en spiritualiteit

p998 Participatie in maatschappelijk, sociaal en burgerlijk leven, anders gespecificeerd

p999 Participatie in maatschappelijk, sociaal en burgerlijk leven, niet gespecificeerd

EXTERNE FACTOREN

e1 Producten en technologie

Dit hoofdstuk omvat natuurlijke en door de mens gemaakte producten of productsystemen, voorzieningen en technologie in de directe omgeving van een mens, die zijn verzameld, ontwikkeld, vorm gegeven of gefabriceerd.

De ISO 9999 classificatie van technische hulpmiddelen definieert deze als 'Technisch hulpmiddel (voor gehandicapten): elk product, instrument, uitrusting of technisch systeem gebruikt door een gehandicapte persoon, speciaal vervaardigd of algemeen verkrijgbaar, dat een stoornis, beperking of handicap voorkomt, compenseert, bewaakt, lenigt of opheft.' Technische hulpmiddelen worden ook vaak ondersteunende technologie genoemd.⁸ Opgemerkt moet worden dat elk product of elke technologie ondersteunend kan zijn. (Zie ISO 9999: Technische hulpmiddelen voor gehandicapten – classificatie (tweede revisie); ISO/TC 173/SC2; ISO/DIS 9999 (rev.)). Voor het doel van de onderhavige classificatie van externe factoren echter zijn ondersteunende producten en technologie beperkter gedefinieerd, nl. als elk product, instrument, voorziening of technologie, aangepast of speciaal ontworpen om het functioneren van een persoon met een probleem daarin te verbeteren.

e110 Producten of stoffen voor menselijke consumptie

Ieder natuurlijk of door de mens gemaakt product of substantie verzameld, bewerkt of gefabriceerd voor menselijke consumptie.

Incl. voedsel en geneesmiddelen

e1100 Voedsel

Ieder natuurlijk of door de mens gemaakt product of substantie verzameld, bewerkt of gefabriceerd om opgegeten te worden, zoals rauw, bewerkt of klaargemaakt voedsel en dranken van verschillende consistenties, kruiden en mineralen (vitamines en andere voedingssupplementen).

e1101 Geneesmiddelen

Ieder natuurlijk of door de mens gemaakt product of substantie verzameld, bewerkt of gefabriceerd voor medische doeleinden, zoals allopathische en homeopathische geneesmiddelen.

e1102 Huidverzorgingsproducten [-]

e1108 Producten of stoffen voor menselijke consumptie, anders gespecificeerd

e1109 Producten of stoffen voor menselijke consumptie, niet gespecificeerd

Tweede typering voor klasse e110 [-]

e110x.x1 *Verkrijgbaarheid*

e110x.x2 *Mate waarin het product / de stof passend is*

e110x.x3 *Mate waarin het product / de stof aansluit bij de behoefte*

e115 Producten en technologie voor persoonlijk gebruik in het dagelijks leven

Apparatuur, producten en technologie door mensen gebruikt bij dagelijkse activiteiten, inclusief degene die zijn aangepast of speciaal ontworpen, aangebracht in, bevestigd aan of geplaatst nabij de persoon die ze gebruikt.

Incl. algemene en ondersteunende producten en technologie voor persoonlijk gebruik

Tweede typering voor klasse e115 [-]

e110x.x1 *Verkrijgbaarheid*

e110x.x2 *Mate waarin het product / de stof passend is*

e110x.x3 *Mate waarin het product / de stof aansluit bij de behoefte*

e120 Producten en technologie voor verplaatsing van personen binnenshuis en buitenshuis en voor vervoer

Apparatuur, producten en technologie door mensen gebruikt voor verplaatsingsactiviteiten binnenshuis en buitenshuis, inclusief degene die zijn aangepast of speciaal ontworpen, aangebracht in, bevestigd aan of geplaatst nabij de persoon die ze gebruikt.

Incl. algemene en ondersteunende producten en technologie voor verplaatsing van personen binnenshuis en buitenshuis en voor vervoer

⁸ Deze definitie is gebaseerd op de ICIDH 1980 en komt daardoor in terminologie niet meer geheel overeen met de huidige ICF-terminologie.

- e125 Producten en technologie voor communicatiedoeleinden**
 Apparatuur, producten en technologieën door mensen gebruikt bij het verzenden en ontvangen van informatie, inclusief degene die zijn aangepast of speciaal ontworpen, aangebracht in, bevestigd aan of geplaatst nabij de persoon die ze gebruikt.
Incl. algemene en ondersteunende middelen en technologie voor communicatiedoeleinden
- e130 Producten en technologie voor onderwijs doeleinden**
 Apparatuur, producten, processen, methoden en technologie gebruikt voor het verwerven van kennis, ervaring of bekwaamheid, inclusief aangepast of speciaal ontworpen.
Incl. algemene en ondersteunende producten en technologie voor onderwijsdoeleinden
- e135 Producten en technologie voor werkdoeleinden**
 Apparatuur, producten en technologie gebruikt om activiteiten tijdens het werk te vergemakkelijken.
Incl. algemene en ondersteunende producten en technologie voor werkdoeleinden
- e140 Producten en technologie voor culturele, ontspannings- en sportdoeleinden**
 Apparatuur, producten en technologie gebruikt voor het uitvoeren en ondersteunen van culturele, ontspannings- en sportactiviteiten, inclusief aangepast en speciaal ontworpen.
Incl. algemene en ondersteunende producten en technologie voor culturele, ontspannings- en sportdoeleinden
- e145 Producten en technologie voor toepassing bij religie en spiritualiteit**
 Producten en technologie, uniek gemaakt of in massa productie waaraan een symbolische betekenis wordt gegeven in het kader van toepassing bij religie of spiritualiteit, inclusief aangepast of speciaal ontworpen.
Incl. algemene en ondersteunende producten en technologie voor toepassing bij religie en spiritualiteit
- e150 Technische aspecten van openbare gebouwen**
 Producten en technologie die iemands door de mens gecreëerde omgeving binnenshuis en buitenshuis vormen voor zover die gepland, ontworpen en gemaakt is voor openbaar gebruik, inclusief aangepast of speciaal ontworpen.
Incl. technische aspecten van toegankelijkheid, doorgankelijkheid en bruikbaarheid, bewegwijzering
- e155 Technische aspecten van private gebouwen**
 Producten en technologie die iemands door de mens gecreëerde omgeving binnenshuis en buitenshuis vormen voor zover die gepland, ontworpen en gemaakt is voor privé gebruik, inclusief aangepast of speciaal ontworpen.
Incl. technische aspecten van toegankelijkheid, doorgankelijkheid en bruikbaarheid, bewegwijzering
- e160 Aspecten van ruimtelijke ordening**
 Producten en technologie met betrekking tot ruimtelijke ordening die van invloed zijn op iemands buitenomgeving beïnvloeden via implementatie van beleid ten aanzien van landinrichting en het ontwerpen, plannen en ontwikkelen van ruimten, inclusief aangepast of speciaal ontworpen.
Incl. producten en technologie met betrekking tot ruimtelijke ordening die zijn toegepast door implementatie van beleid ten aanzien van landinrichting in gebieden als plattelandsgebieden, verstedelijkte plattelandsgebieden, stedelijke gebieden, parken, natuurgebieden en wildreservaten
- e165 Activa**
 Producten of objecten van economische waarde zoals geld, goederen, eigendom en andere waardegoederen die iemand bezit of waarop hij of zij recht van gebruik heeft.
Incl. tastbare en ontastbare goederen, financiële activa
- e198 Producten en technologie, anders gespecificeerd**

e199 Producten en technologie, niet gespecificeerd

e2 Natuurlijke omgeving en door de mens aangebrachte veranderingen daarin

Dit hoofdstuk omvat levende en niet levende onderdelen van de natuurlijke of fysieke omgeving en delen van de omgeving waarin door de mens veranderingen zijn aangebracht, evenals kenmerken van de bevolking in die omgeving.

e210 Fysische geografie

Kenmerken van landschapsvormen en wateren.

Incl. gebergtebeschrijving (hoogteverschillen, kwaliteit en oppervlak van land) en hydrografie (wateren zoals meren, rivieren, zee)

e215 Bevolking

Groepen mensen die in een bepaalde omgeving leven en hetzelfde patroon van aanpassingen aan de omgeving vertonen.

Incl. demografische ontwikkeling; bevolkingsdichtheid

e220 Flora en fauna

Planten en dieren.

Excl. gedomesticeerde dieren (e350);bevolking (e215)

e225 Klimaat

Meteorologische kenmerken en gebeurtenissen, zoals het weer.

Incl. temperatuur, vochtigheid, luchtdruk, neerslag, wind en seizoenwisselingen

e230 Natuurlijke gebeurtenissen

Geografische en atmosferische veranderingen die regelmatig of onregelmatig een verstoring in iemands fysieke omgeving veroorzaken zoals aardbevingen en ernstige of heftige weersomstandigheden zoals wervelstormen, orkanen, tyfonen, overstromingen, bosbranden en ijsstormen.

e235 Door de mens veroorzaakte gebeurtenissen

Door de mens veroorzaakte veranderingen of verstoringen in de natuurlijke omgeving, die het dagelijks leven van een individu kunnen ontwrichten, inclusief gebeurtenissen of omstandigheden in verband met conflicten en oorlog, zoals verplaatsing van mensen, vernietiging van sociale infrastructuur, huizen en land, milieurampen en grond-, water- of luchtverontreiniging (bijvoorbeeld giftige regen).

e240 Licht

Elektromagnetische straling waardoor dingen zichtbaar worden door zonlicht of kunstlicht (zoals kaarsen, olie- of parafinelampen, vuur en elektriciteit) en waardoor nuttige of verwarrende informatie over de wereld kan worden geleverd.

Incl. lichtsterkte; lichtkwaliteit; kleurcontrasten

e245 Cyclische veranderingen in de tijd

Natuurlijke, regelmatige en voorspelbare veranderingen in de tijd.

Incl. dag- en nachtritme en maancyclus

e250 Geluid

Een verschijnsel dat wordt of kan worden gehoord, zoals dreunen, bellen, bonzen, zingen, fluiten, schreeuwen of fluisteren met welk volume, timbre of toon dan ook, waardoor nuttige of verwarrende informatie over de wereld kan worden geleverd.

Incl. geluidssterkte, geluidskwaliteit

- e255 Trillingen**
Regelmatige of onregelmatige bewegingen van een voorwerp of een persoon veroorzaakt door een fysieke verstoring zoals schudden, beven, korte ruktbewegingen van dingen, gebouwen of mensen veroorzaakt door kleine of grote apparatuur, een vliegtuig en explosies.
Excl. natuurlijke gebeurtenissen (e230), zoals trillingen of schudden van de aarde, veroorzaakt door aardbevingen
- e260 Luchtkwaliteit**
Kenmerken van de atmosfeer (buitenshuis) of de lucht in besloten omgevingen (binnenshuis) die nuttige of verwarrende informatie over de wereld leveren.
Incl. luchtkwaliteit binnenshuis en buitenshuis
- e298 Natuurlijke omgeving en door de mens aangebrachte veranderingen daarin, anders gespecificeerd**
- e299 Natuurlijke omgeving en door de mens aangebrachte veranderingen daarin, niet gespecificeerd**

e3 Ondersteuning en relaties

Dit hoofdstuk omvat mensen en dieren die praktische fysieke of emotionele ondersteuning, verzorging, bescherming, hulp bieden en relaties met andere mensen thuis, op het werk, op school, bij het spelen of bij andere activiteiten van het dagelijks leven. Dit hoofdstuk betreft niet de attitudes van degenen die de ondersteuning bieden. De externe factor betreft niet de persoon of het dier zelf, maar de hoeveelheid fysieke en emotionele ondersteuning die de persoon of het dier levert.

- e310 Naaste familie**
Mensen verbonden door geboorte, huwelijk of andere relaties die in de cultuur als naaste familie worden erkend, zoals echtgenoten, partners, ouders, broers en zusters, kinderen, pleegouders, adoptiefouders en grootouders.
Excl. verre familie (e315); persoonlijke verzorgers en assistenten (e340)
- e315 Verre familie**
Mensen verbonden door familiebanden, huwelijk of andere relaties die in de cultuur als verre familie worden erkend, zoals tantes, ooms, neven en nichten.
Excl. naaste familie (e310)
- e320 Vrienden**
Mensen met een nauwe relatie gekenmerkt door vertrouwen en wederzijdse ondersteuning.
- e325 Kennissen, leeftijds- en seksegenoten, collega's, burens en stads- of dorpsgenoten**
Mensen die vertrouwd zijn met elkaar als kennissen, leeftijds- en seksegenoten, collega's, burens en stads- of dorpsgenoten, in werk- en schoolsituaties, vrijetijdsbesteding of andere aspecten van het leven en die demografische kenmerken gemeenschappelijk hebben zoals leeftijd, geslacht, geloofsovertuiging, etniciteit of die gemeenschappelijke interesses hebben.
Excl. voorzieningen met betrekking tot organisatorische verbanden (e5550)
- e330 Meerderen**
Mensen die besluitvormende verantwoordelijkheden voor anderen hebben en die sociaal gezien invloed en macht hebben gebaseerd op hun sociale, economische, culturele en religieuze rol in de maatschappij, zoals leraren, werkgevers, opzichters, religieuze leiders, plaatsvervangende besluitvormers, bewakers of beheerders.
- e335 Ondergeschikten**
Mensen waarvan het dagelijks leven wordt beïnvloed door meerderen in de werksfeer, op school of in andere situaties, zoals studenten, werknemers en leden van een geloofsgemeenschap.
Excl. naaste familie (e310)
- e340 Persoonlijke verzorgers en assistenten**

Mensen die diensten aan anderen verlenen ter ondersteuning van hun activiteiten van het dagelijks leven en het uitvoeren van activiteiten in werk, onderwijs of een andere leefsituatie, geleverd ofwel via publieke of private fondsen ofwel als vrijwilliger zoals hulpverleners voor huishoudelijk werk, persoonlijke assistenten, vervoersassistenten, betaalde hulp, kinderverzorgsters en andere mensen die thuiszorg verlenen.

Excl. naaste familie (e310); verre familie (e315); vrienden (e320); welzijnsvoorzieningen (e5750); hulpverleners in de gezondheidszorg (e355)

e345 Onbekenden

Mensen die onbekend zijn en waarmee geen relatie bestaat of degenen waarmee nog geen relatie of verbondenheid bestaat zoals personen die onbekend zijn voor de betreffende persoon en die toch een leefsituatie delen, zoals vervangende leraren, medewerkers of zorgverleners.

e350 Gedomesticeerde dieren

Dieren die fysieke, emotionele of psychische ondersteuning bieden zoals huisdieren (honden, katten, vogels, vissen, enz.) en dieren voor vervoer van personen en transport.

Excl. dieren (e220)

e355 Hulpverleners in de gezondheidszorg

Alle dienstverleners die werken in het gezondheidszorgsysteem zoals dokters, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, ergotherapeuten, logopedisten, audiologen, prothesemakers, medisch instrumentmakers, bandagisten of medisch maatschappelijk werkers.

Excl. andere dienstverleners (e360)

e360 Andere dienstverleners

Alle dienstverleners buiten het gezondheidszorgsysteem die aan de gezondheidszorg verwante diensten verlenen, zoals maatschappelijk werkers, leraren, architecten en ontwerpers.

Excl. hulpverleners in de gezondheidszorg (e355)

e398 Ondersteuning en relaties, anders gespecificeerd

e399 Ondersteuning en relaties, niet gespecificeerd

e4 Attitudes

Dit hoofdstuk omvat attitudes als waarneembare gevolgen van gewoonten, gebruiken, ideologieën waarden, normen, zakelijke overtuigingen en geloofsovertuigingen. Deze attitudes beïnvloeden het individuele gedrag en het sociale leven op alle niveaus van intermenselijke relaties en samenlevingsvormen tot politieke, economische en juridische structuren; bijvoorbeeld persoonlijke of maatschappelijke attitudes met betrekking tot iemands betrouwbaarheid en waarde als menselijk wezen die positieve, waarderende of negatieve en discriminerende praktijken (zoals stigmatiseren, stereotyperen en marginaliseren of negeren van een persoon) tot gevolg kunnen hebben. De attitudes in deze classificatie betreffen de attitudes van andere personen dan degene waarvan de situatie wordt beschreven en niet die van de persoon zelf.

De persoonlijke attitudes zijn ingedeeld naar de aard van de relaties als genoemd in Externe Factoren hoofdstuk 3. Waarden en opvattingen zijn niet apart van attitudes geassocieerd omdat daarvan wordt aangenomen dat zij de drijvende krachten achter attitudes zijn.

e410 Persoonlijke attitudes van naaste familieleden

Algemene of speciale meningen en opvattingen van naaste familieleden over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische onderwerpen) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.

- e415 Persoonlijke attitudes van verre familieleden**
Algemene of speciale meningen en opvattingen van verre familieleden over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische onderwerpen) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.
- e420 Persoonlijke attitudes van vrienden**
Algemene of speciale meningen en opvattingen van vrienden over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische onderwerpen) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.
- e425 Persoonlijke attitudes van kennissen, leeftijds- en seksegenoten, collega's, burens en stad- of dorpsgenoten**
Algemene of speciale meningen en opvattingen van kennissen, leeftijds- en seksegenoten, collega's, burens en stad- of dorpsgenoten over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische onderwerpen) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.
- e430 Persoonlijke attitudes van meerderen**
Algemene of speciale meningen en opvattingen van meerderen over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische zaken) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.
- e435 Persoonlijke attitudes van ondergeschikten**
Algemene of speciale meningen en opvattingen van ondergeschikten over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische zaken) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.
- e440 Persoonlijke attitudes van persoonlijke verzorgers en assistenten**
Algemene of speciale meningen en opvattingen van verzorgers en assistenten over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische zaken) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.
- e445 Persoonlijke attitudes van onbekenden**
Algemene of speciale meningen en opvattingen onbekenden over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische zaken) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.
- e450 Persoonlijke attitudes van hulpverleners in de gezondheidszorg**
Algemene of speciale meningen en opvattingen van hulpverleners in de gezondheidszorg over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische zaken) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.
- e455 Persoonlijke attitudes van andere dienstverleners**
Algemene of speciale meningen en opvattingen van andere dienstverleners over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische zaken) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.
- e460 Maatschappelijke attitudes**
Algemene of speciale meningen en opvattingen van mensen in een cultuur, samenleving, subcultuur of andere sociale groep over andere mensen of over andere sociale, politieke en economische zaken die gedrag en handelingen van de groep of de persoon beïnvloeden.
- e465 Sociale normen, gewoonten en ideologieën**
Gewoonten, gebruiken, regels en abstracte systemen van waarden en normen (zoals ideologieën normatieve wereldbeschouwingen en moraal filosofieën) die binnen de sociale context ontstaan en die maatschappelijke en persoonlijke gedrag en handelingen beïnvloeden en veroorzaken, zoals sociale normen met betrekking tot moreel en religieus gedrag of etiquette; religieuze dogma's en daaruit volgende normen en gewoonten; normen met betrekking tot rituele en sociale bijeenkomsten.

e498 Attitudes, anders gespecificeerd

e499 Attitudes, niet gespecificeerd

e5 Diensten, systemen en beleid

Dit hoofdstuk omvat:

1. *Voorzieningen* voor hulp, gestructureerde programma's en activiteiten in verschillende sectoren van de maatschappij, en die zijn ontwikkeld om te voldoen aan de behoeften van iemand. Tot de voorzieningen worden ook de personen gerekend die de voorzieningen leveren. Voorzieningen kunnen publiek zijn, privaat of opgezet door vrijwilligers en kunnen worden ingesteld op gemeentelijk, regionaal, provinciaal, nationaal of internationaal niveau door individuen, verenigingen, organisaties, agentschappen of regeringen. De diensten die deze voorzieningen bieden kunnen algemeen zijn of speciaal aangepast aan bepaalde doelgroepen.

2. *Systemen* bestaande uit administratieve beheer- en controlemechanismen vastgesteld door lokale, regionale, nationale en internationale overheden of door andere erkende autoriteiten. Deze systemen zijn ontwikkeld om de diensten die de hulp, gestructureerde programma's en activiteiten in verschillende sectoren van de maatschappij bieden, te organiseren, te beheren en te controleren.

3. *Beleid* wordt gevormd door de regels, regelgeving, conventies en standaarden die door lokale, regionale, nationale en internationale overheden of andere erkende autoriteiten zijn vastgesteld. Beleid beheert en reguleert de systemen die de voorzieningen, programma's en andere activiteiten in verschillende sectoren van de maatschappij organiseren, beheren en controleren.

e510 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot productie van consumentenproducten

Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot het regelen van en zorgen voor de productie van voorwerpen en producten die zijn bedoeld om door mensen te worden geconsumeerd of gebruikt.

e535 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot communicatie

Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot het overbrengen en uitwisselen van informatie.

e540 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot vervoer

Voorzieningen, systemen en beleid die het mogelijk maken dat mensen of goederen zich verplaatsen of verplaatst worden van de ene plek naar de andere plek.

e550 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot juridische zaken

Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot wet- en regelgeving in een land.

e570 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot sociale zekerheid

Voorzieningen, systemen en beleid gericht op het bieden van inkomenssteun aan mensen die, vanwege leeftijd, armoede, werkloosheid, gezondheidstoestand of problemen in het functioneren, overheidssteun nodig hebben die wordt gefinancierd vanuit de algemene middelen of op basis van een bijdragenstelsel.

Excl. voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot economische zaken (e565)

e575 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot welzijn

Voorzieningen, systemen en beleid gericht op het bieden van hulp aan hen die ondersteuning nodig hebben bij activiteiten als het doen van boodschappen en activiteiten gerelateerd huishouden, vervoer, zelfzorg en het zorgen voor anderen, om op die manier vollediger in de maatschappij te kunnen participeren.

Excl. voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot sociale zekerheid (e570); persoonlijke verzorgers en assistenten (e340); voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot gezondheidszorg (e580)

- e580 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot gezondheidszorg**
 Voorzieningen, systemen en beleid gericht op het voorkomen en behandelen van gezondheidsproblemen, het zorgen dat medische voorzieningen beschikbaar zijn, en het stimuleren van een gezonde levensstijl.
Excl. voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot welzijn (e575)
- e595 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot politieke zaken**
 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot stemmen, verkiezingen en bestuur in landen, regio's, gemeenten en in internationale organisaties.
- e598 Voorzieningen, systemen en beleid, anders gespecificeerd**
- e599 Voorzieningen, systemen en beleid, niet gespecificeerd**

- e6 Externe factoren gerelateerd aan thuis / werk / school [-]**
- e610 Thuissituatie [-]**
- e620 Situatie op het werk [-]**
  - e6200 Arbeidsomstandigheden [-]**
Incl. aanwezigheid chemische stoffen
Excl. licht (e240); luchtkwaliteit (e260)
  - e6201 Arbeidsinhoud [-]**
  - e6202 Arbeidsvoorwaarden [-]**
  - e6203 Soort bedrijf / organisatie [-]**
  - e6208 Situatie op het werk, anders gedefinieerd [-]**
  - e6209 Situatie op het werk, niet gespecificeerd [-]**
- e630 Situatie op school / opleiding [-]**
  - e6300 Omstandigheden op school / opleiding [-]**
  - e6301 Soort school [-]**
  - e6308 Situatie op school / opleiding, anders gespecificeerd [-]**
  - e6309 Situatie op school / opleiding, niet gespecificeerd [-]**
- e698 Externe factoren gerelateerd aan thuis / werk / school, anders gespecificeerd [-]**
- e699 Externe factoren gerelateerd aan thuis / werk / school, niet gespecificeerd [-]**

- e8 Persoonlijke factoren, anders gespecificeerd [-]**
- e9 Persoonlijke factoren, niet gespecificeerd [-]**

PERSONOONLIJKE FACTOREN

Excl. psychomotorische controle (f1120) [b1470], temperament en persoonlijkheid (f107) [b126]

f1 Algemene persoonlijke factoren [-]

f100 Leeftijd [-]

f110 Geslacht [-]

f120 Opleidingsniveau [-]

f130 Taalbeheersing [-]

f1300 Taalbeheersing Nederlands [-]

f1301 Taalbeheersing Engels [-]

f1308 Taalbeheersing, anders gespecificeerd [-]

f1309 Taalbeheersing, niet gespecificeerd [-]

f140 Samenlevingsvorm [-]

f150 Sociaal-economische status [-]

f198 Algemene persoonlijke factoren, anders gespecificeerd [-]

f199 Algemene persoonlijke factoren, niet gespecificeerd [-]

f2 Persoonlijke eigenschappen [-]

f200 Copingstijl [-]

Tweede typering bij klasse f200 [-]

f200.x1 Effectieve probleemhantering

Zoals actief het probleem oplossen, ondersteuning zoeken

f200.x2 Ineffectieve probleemhantering

Ineffectieve probleemhantering is het niet aansluiten van het aanpassings- en probleemoplossende vermogen waarmee een persoon tracht aan de eisen en taken van het leven te voldoen op het probleem, zoals het zich niet kunnen uiten of het gebruik van verdedigingsmechanismen die een positieve gezondheidsbeleving in de weg staan, b.v. langdurige ontkenning, depressie.

f210 Therapietrouw [-]

Tweede typering bij klasse f210 [-]

f210.x1 Nakomen van gemaakte afspraken

Incl. het opvolgen van adviezen of instructies

f210.x2 Wisselend nakomen van gemaakte afspraken

Incl. het wisselend opvolgen van adviezen of instructies

f210.x3 Niet nakomen van gemaakte afspraken

Incl. het niet opvolgen van adviezen of instructies

f220 Attributie [-]

De verklaring die iemand geeft aan een gebeurtenis die hem/haar overkomt.

f230 Persoonlijke effectiviteit [-]

Dit item slaat op de verwachting die iemand heeft, om in bepaalde omstandigheden een bepaald gedrag te kunnen uitvoeren. Het gaat om een inschatting van de mate van controle die iemand in een bepaalde situatie over een bepaald gedrag denkt te hebben.

Incl. stoornissen zoals lage persoonlijke effectiviteit

f298 Omgaan met omstandigheden, anders gespecificeerd [-]

f299 Omgaan met omstandigheden, niet gespecificeerd [-]

f3 **Leefstijl [-]**

f300 Gebruik genotmiddelen [-]

f3000 Roken [-]

f3001 Alcohol gebruik [-]

f3002 Drugs gebruik [-]

f3003 Koffie gebruik [-]

f3008 Gebruik genotmiddelen, anders gespecificeerd [-]

f3009 Gebruik genotmiddelen, niet gespecificeerd [-]

f310 Voedingsgewoonten [-]

Incl. hoeveelheid en kwaliteit eten/drinken

f320 Bewegingsgewoonten [-]

f330 Gebruik medicatie / zelfzorgmiddelen [-]

Incl. misbruik medicatie/zelfzorgmiddelen

f340 Gebruik huidverzorgingsproducten [-]

Tweede typering bij klasse f340 [-]

f340.x1 Gebruik van passende huidverzorgingsproducten

f341.x2 Gebruik van niet-passende huidverzorgingsproducten

f350 Zongedrag [-]

f398 Leefstijl, anders gespecificeerd [-]

f399 Leefstijl, niet gespecificeerd [-]

f4 **Werkgerelateerde persoonlijke factoren [-]**

Incl. werkmotivatie, belang van werk voor het individu

f5 **Life events⁹ [-]**

f500 Dood van partner [-]

f510 Echtscheiding [-]

Incl. scheiding van tafel en bed

f520 Dood van naaste familie [-]

f530 Persoonlijke verwonding of ziekte [-]

f540 Huwelijk [-]

f550 Ontslag [-]

f560 Zwangerschap [-]

f570 Gezinsuitbreiding [-]

f580 Verandering in financiële situatie [-]

---

⁹ Ontleend aan Social Readjustment Rating Scale, hierop staan in totaal 20 positieve en negatieve gebeurtenissen die kunnen lijden tot stress.

- f598** Life events, anders gespecificeerd [-]
- f599** Life events, niet gespecificeerd [-]

- f6** **Gebruik hulpmiddelen [-]**

- f7** **Eigen overtuigingen [-]**
- f700** Eigen overtuigingen rond huidaandoeningen [-]
- f710** Eigen overtuigingen rond huidverzorging [-]
- f798** Eigen overtuigingen, anders gespecificeerd [-]
- f799** Eigen overtuigingen, niet gespecificeerd [-]

- f8** **Persoonlijke factoren, anders gespecificeerd [-]**
- f9** **Persoonlijke factoren, niet gespecificeerd [-]**